

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetmények:
 3 hasábos petsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirde-
 tésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közle-
 mények a szerkesztőséghez
 (Wlassics-utca 25. sz.), az
 anyagi részét illető közle-
 mények pedig a kiadóhiva-
 talhoz (Ujváros-utca 25. sz.)
 küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A kávéház.

A mult hetekben bejárta az országos lapokat az a hír, hogy a belügyminiszter rendelettel tiltja meg a negyven éven alóli pincéernők és kasszahölgyek alkalmazását. Egyik ujság dicsérte, másik gáncsolta ezért a rendelkezésért a kormányt, A vendéglősöknek és kávéosoknak nem tetszett a dolog; sokan az üzleti és személyes szabadság megsértéséről panaszkodtak; míg mások a közérkölesök szent nevében üdvözölték a rendeletet.

Végre azután kisült, hogy az a bizonyos rendelet még meg sem született s a belügyminiszteriumban legfeljebb gondolkodnak afelett, mikép lehetne megrendszabályozni a kávéházakat, amelyek Magyarországon, különösen pedig vidéken nem is kávéházak, hanem a dorbézolás és kártya tanyái.

Állítólag a bécsi ujságok hozták először a belügyminiszter drákói rendelkezésének hírét. Valószínűleg azért, hogy ráijesztsenek azokra az üzletemberekre, akik a nálunk divatozó rendszert szintén acceptálják.

A némettség között a pincéernők alkalmazása nagyon elterjedt és régi szokás. A német pincéernők nagy része ellen azonban

nem lehetett kifogást tenni. Nem azért volt alkalmazva, hogy a vendéget »beugrassa«, hanem hogy kiszolgálja. A tisztességes üzleti szellem és a szigorú rendőri szabályok nem engedték meg, hogy a vendéglős és a kávéos valóságos szerződést kössön a kassirővel, pincéernővel a vendégei zsebére. Manap azonban már a szomszéd Ausztriában is romlanak az erkölcsök s a túlhajtott verseny nem válogatós az eszközökben.

Magyarországon azonban Ausztria túl nem tesz. Az, ami nálunk történik, arcipírító szeméretlenség. A vidéki városok kávéházai dorbézoló helyek és az erkölcstelenség tanyái, amelyekben a kasszában ülő kisasszony egyik üzleti eszköz. Nem megbízhatóságot, ügyességet keres a gazda, hanem csinos arcot, termetet és raffinériát, hogy a vendég a szép leány kedvéért szívesen fizesse a pezsgőt.

A verseny azután még a legtisztesebb üzletembert is az erkölcstelenség közvetítőjévé teszi, mert a kávéház közönségének könnyelműbb és pénzesebb része másképp elvándorol, máshová viszi a pénzt.

Hogy milyen üzérkedést visznek végbe azokkal a szerencsétlen teremtésekkel, akik az erkölesi lejtőre tévedtek, még körülírva is bajos elmondani. Rettenetes kevés fizetésért azonban megkövetelik, hogy mindig csinos ruhákban mutassa magát a vendégek előtt; áldozza fel az egészségét az üzleti érdekeknek; tanuljon meg inni, lumpolni, énekelni, ha úgy kívánja az üzlet. Ilyen a vidéki kávéház kilenc tized része. De van olyan is, ahol azután osztaléka van a kassza tündérének. Ha sikerül valakit beugratni, a »zechből« jutalékot kap. Valóságos bünszövetség tapasztalatlan és könnyelmű emberek zsebére, mert rendszeren ezek az áldozatok.

A kávéházaknak nem ez volt eredeti rendeltetésük és céljuk. Nagyobb városokban ma is van még egy-két szolidabb üzlet, amely találkozó helye a komolyab férfiaknak, akik nem lumpolni, dorbézolni és kártyázni, hanem tisztessen szórakozni akarnak.

A gomba módra szaporodó kisvárosi kávéházak azonban ebből a publikumból nem tudnak megélni. Jobban szeretik a kártyázókat és az éjjeli vendéget. Ezen-

TÁRCA.

A bohóc regénye.

A lámpák kigyuladtak, a zenekar bevégezte játékát és a közönség megkönnyebbülten lélegzett fel. Az első lovarnó éppen egy veszélyes mutatvánnyal készült el és lassan lovagolt a köröndön, még veszélyesebb dologra készülve.

— Megint itt vagyok! — kiáltott a köröndbe ugró bohóc és a gyerekek tapsoltak neki. Egy pillanat múlva azonban minden megváltozott; ijedtség tükröződött minden arcon. A lovarnó hirtelen a földre esett le és megvadult lova a kijárat felé száguldott. Szegény Tom Mildmayne bohóce pedig a ló és egy oszlop közé szorult és miután az állat kifutott, még úgy maradt, oda támaszkodva, míg aztán lassacska a földre esuzzott és vére festett ajkain kibugygyant.

De a közönségnek mulatnia kell és így Tomot barátai gyorsan erős karjaikba kapták és kivitték.

A lámpák ismét kigyulladnak, a zenekar játékába kezd és az első lovarnó halványan — részint lovától való félelmében, részint a szegény összezuzott Tomra gondolva — kezdi meg keces némajátékát. Más hang válaszol Tom helyett, más szórakoztatja bohócságaival a közönséget.

Az utcán négy ember halad sietve, egy deszkán halvány terhet cipelvén, mely az eső ellen

egy darab vászonnal van letakarva. Egy emberi alak körvonalai láthatók és midőn a menet egy gázlámpa előtt elhalad, ezüst cifraság csillog elő. Tomot viszik, a szegény Tomot összezuzva.

Szerény lakásba érnek és a mennyre lehet, kényelmesen helyezik el, megígérve, hogy a mint az előadásnak vége, rögtön visszasietnek hozzá. Azután megilletődve távoznak a derék emberek, a mindnyájok által szeretett szegény öreg emberre gondolva. És Tom fekszik, figyelve, hallgatva távozó lépteiket, míg egészen elhalnak, azután az esőt, mely kip, kop, kopog a kis udvar kövezetén, melyre a szoba ablaka nyílik. Az utcáról felhangzó különböző járművek zaja egybeolvadva hallik be, csak kip, kop, kop, kop, az eső kopog, a mint az öreg ember élete lassan távozik és a zuzott test az ágyban egyet-egyet rándul.

Kip, kop, kop, kop: Tom Mildmayne — hangzik az ablakon — elérkezett a te időd. Ez az utolsó felvonás és nem fogsz ebben az életben többé gázsit kapni, vén fickó. Kevés van már hátra. Mit fogsz ezután mutogatni?

Mit mutathatok? Egy elzúllott életet, talán azt. Nem mindig éltem úgy, ahogy kellett volna, de jó az Isten és még egy szegény vén bohóc is bizhatik benne. Oh! mennyire dobog a szívem! Gyengülni kezdek. Kip, kop, kop, kop! Mily életet éltem! És most meghalok, itt, ezer mértő földnyire a szülői háztól. Inkább ott szeretnék

meghalni, de ő így akarta. Most is látom a régi házat és a tölgyfát, mely az ablakot beárnyékolja; látom a napsugarakat, mely ágai közt játszadozik, ép úgy, mint gyermekkoromban. És látom anyámat, a mint szakadt ruháimat foltozgatja és Dicket, a kanárit, kalitkájában fityörészve és az öreg Máltát, lustán heverészve a padlón. Ott fekszik a lapdám és amott hallom a régi fali óra tik-takját. Most kip, kop. Egész életemben ötven esztendeig csak harcoltam és még sem vagyok egyéb mint komédiás. Milyen mások voltak álmaim, gyermekkorom fényes, szép álmái. Hol van a cél, melyet el akartam érni, hol vannak a hősiesen megérdemelt babérok? Nincs semmi. De most mindennek vége. Az imént még mennyire gyengítették fájdalmaim! — most ezek is elmúltak már.

Mikor minden oly szépnek ígérkezett, meg-nősültem. Oh drága feleségem! ha nem is boldogítottam életedet, mégis nagyon szerettelek, jobban, mint saját lelkemet; milyen jó és kedves voltál hozzám! Sohasem érdemeltem félannyi szeretetet, mint a mennyivel elárasztottál, azért, minden hibád dacára nagyon szerettelek és sohasem voltam hűtelen. Mindig nyájas igyekeztem hozzád lenni, mikor foglalkozásomat akaratod ellenére elhagytam, meggondolatlanságomban, hogy meggazdagodjam, te beleegyeztél és dacára annak, hogy szived sajgott, elhitted velem, hogy úgy gondolkodol, mint én. De ha

kivül egyik speciálitásuk az is, hogy okvetlenül harapnivaló füsttel kell teltve lenniök.

A kávéházakra szükség van; senki sem óhajtja tehát a föld színéről való eltörlésüket. De csak annyi kávéházra van szükség, amennyi tisztességes verseny mellett is meg tud élni. Elhisszük, hogy néhány üzlet 40 éves kasszirnök és pincérnök alkalmazása mellett tönkre ment volna, de azokért, akik erkölcstelen eszközökkel kelnek versenyre a tisztességgel, nem nagy kár.

Nem ártana egy kis szigorú rendszabály, bárhogyan tiltakozzanak ellene érdekelt helyekről.

A világítás kérdéséhez.

Mult számunkban megemlékeztünk arról, hogy a városi tanácshoz a „Hazai Villamossági Részvénytársaság” a villamos világítási üzem berendezése tárgyában ajánlatot adott be, amely valószínűleg még ebben az évben tárgyalás alá kerül.

Az ajánlat lényegében a következő: a társaság kizárólagos jogot kér arra, hogy a szerződési időtartama alatt villamos árammal világíthasson. A város a közvilágításért évenként 10000 koronát fizetne, de a tiszta jövedelem 10% a város javára esnék. Ezen 10% fejében a vállalat már az első évben 2000 koronát garantíroz, tehát 8000 koronánál a közvilágítás többé semmi esetre sem kerülhetne.

Ez idő szerint a közvilágításért a város 6600 koronát fizet, tehát az újabb teher összesen 1400 koronára rughatna, amely természetesen esőkkenének aszerint, amint a tiszta jövedelemből a város javára eső osztalék a 2000 koronát meghaladja.

Tíz év után jogában állna a városnak a vállalatot kezelésbe venni s ebben az esetben sem hárulna a városra több teher, mint az évi 10000 K, amely a szerződés leteltéig volna fizetendő.

Magánosok részére a vállalat kétféle módozatot ajánl. Nevezetesen hajlandó évi átalányösszeget, valamint az elhasznált áram szerint szedett díjakért is világítani. A díjszabással csak az ajánlat részletesebb ismertetése alkalmával foglalkozhatunk, itt csak azt jegyezzük meg, hogy magán lakásokban célszerűbb az árammérők alkalmazása, míg üzlethelyiségek, nyilvános helyek stb. világítására jutányosabb az átalányösszeg. Az árammérők alkalmazása a legmesszebb menő takarékoskosságot teszi lehetővé s kellő takarékoság mellett a villamos világítás nem sokkal kerül többé a petroleum lámpánál.

Az ajánlat — fővonalaiban — feltétlenül kedvező. Nem szólnak ezuttal a részletekről, amelyeket majd a város által kiküldendő bizottság tárgyalása alapján szintén közreadunk. A város jelentékeny megterhelhetőség nélkül vezethetné be a villamos üzemet; részesülne az üzlet tiszta hasznában s módjában állana a hasznát tíz év után teljesen a maga részére biztosítani szintén újabb áldozat nélkül.

Ezek elég indokai annak, hogy az ajánlatot jóakarattal fogadjuk és tárgyaljuk.

Természetesen az ajánlat tárgyalásánál az elvi álláspont a döntő.

A magunk részéről már kifejtettük, hogy egyedül és kizárólag a villamos világításnak vagyunk hívei. Ha ezt létesíteni nem tudjuk, vagy elfogadható ajánlatot nem kapunk, akkor inkább maradunk még néhány évig a petroleum mellett, semhogy vizgázzal, vagy acetylénnel kísérletezzünk. A jövő a villamosságé s akárhogy is tökéletesítik, akárhogy fejlesztik az árammal való világítás technikáját, az egyszer felállított vezeték, telep stb. mindig használható marad, értéket képvisel, míg a gázberendezések teljesen értektelenné válhatnak. Közegészségi, kényelmi, tisztasági szempontból a villamos áram a legelőkeltebb világító eszköz.

A mi álláspontunk továbbá az, hogy ipari üzemek berendezése, vezetése hatóságok, erkölcsi testületek kezébe nem való. Példák bizonyítják, hogy igazunk van. Tehát feltétlenül ellene vagyunk annak, hogy a város házilag állítsa be a világítási üzemet. Nekünk előre kell tudnunk, mennyi terhet vállalunk magunkra s a város háztartását esetlegességeknek kitenni nem szabad.

Ezek az elvi alapokon foglalkozunk a közvilágítás kérdésével s az ajánlat sorsát, részleteit figyelemmel fogjuk kísérni. Természetesnek tartjuk, hogy a városi hatóság ennek a fontos kérdésnek tárgyalásába körültekintéssel, alapos megfontolás után megy bele, de a város érdekében állónak véljük, hogy az ajánlat sorsa minél előbb eldőljön.

Drágaság.

Általános a panasz, hogy a zalaegerszegi piac az idén szertelenül drága. Sok esetben pedig még a drágaság is kisebb baj volna, mert sokszor drágán is szívesen megfizetnék a csirkét, libát, vaját, turót, csak volna a piacon.

Hogy az idén az élelmiszer drágább, mint más években, az természetes. A közeli vidéket elverte a jég; az aratás, eséplés megkésett, a nép nem nagyon ért rá a városba hordani, ami kis eladni valója volt; jó bortermésre sincs kilátás, az apró marhát tehát későbbre tartogatja, hogy később pénzelhessen belőle.

Mindezek azonban még mindig nem magyarázzák meg azt a szertelen drágaságot, amely legutóbb lábra kapott. Annak, hogy a baromfi ma már ugyyszólván csak gazdag emberek asztalára való eledel, legfőbb okai: a tyukász és a városi kofa.

Ha a drágaságból legalább a parasztnak, a gazdának volna valami haszna, megvizsgálódna az ember, bár a készpénzfizetést huzók fele nagyon megérzi a piaci aprólék drágulását. De hát ebből a gazda vajmi keveset élvez. A tyukász, aki éppen olyankor kiabálja végig a falut, amikor tudja, hogy a munkás nép nagyon el van foglalva és az asszony nem kosarazhat minden hetivásárra, potom pénzért veszi a baromfit és tojást, hogy Bécsbe szállítsa, ahol harmadik kézből kerül még csak a fogyasztó kezébe, tehát a legbusásabb nyereséget tulajdonképpen a bécsi közvetítő kereskedő rakja zsebre.

Érdekes statisztika volna adatokat gyűjteni arra nézve, hogy mennyi baromfit és tojást raknak fel csak a zalaszentiváni állomáson s milyen csekély pénzért fizeti a tyukász az összeharásolt árut.

De ezen a réven is legalább pénz jut a nép kezébe és munkaidejét nem vesztegeti a hetivásárással, mert a katrocos koci szívesen megáll minden porta előtt.

Ugy a népre, mint ránk városiakra nézve veszedelmesebb a piaci kofa, aki mindennel kereskedik, mindenkit igyekszik becsapni s nemcsak vállalkozást, pénzt, élelmességet visz a vásárra, hanem temérdek konfidenciát is, amelylyel terrorizálja az eladót s a vevőt egyaránt, hogy mind a kettőtől hasznot húzzon.

Az eladótól értéken alól vesz, a keresőnek értéken felül ad s mindezt képes megtenni azért, mert kényeserhelyzetbe hozza mind a kettőt.

A zalaegerszegi piac ebben a tekintetben határozott típus. A kofa intézmény, az apró élelmiszerre kötött kartell, sehol sincs, úgy kifejlődve, mint nálunk. Eldorádója ez a kofáknak s hogy vagyont nem szerez mindegyik, annak az oka az, hogy rengeteg számukhoz képest a forgalom csekély.

Másutt a kofák leginkább a gyümölcs piacot uralják s a jobb és szebb gyümölcsből csinálnak monopóliumot. A jó gyümölcsért kijárnak falukra, vagy moghozatják más vidékekről. Az, ami nálunk történik, hogy úgy szólván az egész piac és mindenféle áru a kezükben legyen, alig van példa. Tejfelt, turót, baromfit, zöldséget legnagyobb részben csak második kézből lehet beszerezni, mert a kofa korán reggel már ott áll a város végén, vagy a piacon s megvesz minden megvehetőt.

De ez még tisztességes eszköz volna. Hanem ha a céhhez nem tartozó halandó is szóba mer állani az eladóval akkor, amikor a kofa is alku-szik, jaj akkor annak. Lenyelvelik, elszekirozzák

néha durván szóltam hozzád, az azért volt, mert terveimet láttam mindennap újból meghiusulni és annál kevésbé ismertem be hibámat, minél inkább bizonyosodott annak valósága és mikor végre bekövetkezett a balszerencse, hogyan derítettél fel és mondtad, hogy gondjaink nemsokára elmúlnak, hogy Fortuna szekerén nekünk is jut hely. De a szekér bizony nem vett fel, hanem sorsunk mind rosszabbra fordult. De te sohasem vádoltál és míg én ingadozni kezdtem már, te erősebb lettél és mindkettőnk gondját viselted. Kip, kop, így ment minden.

És aztán te is itt hagytál, akkor nem kopogtatott így az eső. Utóbbi időben megjelentél álmaimban és édes szavakkal vigasztaltál, mint mindig szoktál. Talán tudtad, hogy nemsokára találkozunk.

Oh a fejem! a fejem! Kip, kop. Kip, kop. Hallgasd az eső kopogását; minden cseppje egy csepp a véreimből, mely elfolyik. Nem tart már sokáig. Holnap napsugár lesz, a madarak édesen dalolnak, mint rendesen, a zöld füvek és virágok mosolyognak a langy szellőben és minden szép és fényes lesz és kis gyermekek nevetnek és játszadoznak és kiáltozásaikkal megtöltik a levegőt, a férfiak és asszonyok boldogan járkálnak az utcán és végzik napi teendőiket és senki sem fog a szegény öreg Tomra gondolni. De szegény öreg Tom nem törődik ezzel; jobb dolga lesz

mint eddig volt. Mert megjön az én nappalom, haj! sokkal előbb mint az övök és vége lesz hosszú, sötét éjjelemnek. Mikor gyermekeim szükségét szenvedtek és drága feleségem már nem tudta elviselni és bizonyosságom volt, hogy ez másképp is lehetett volna, a halál gondolatával kezdtem megbarátkozni: nem ilyen halállal, lefeküdni, nyugodni, hanem egy hirtelen ugrással a magasból, a folyó vizébe. De Istennek hála, nem tudtam megeselekedni; a feleségem és gyermekeim meg voltak ettől kímélve. Oh! e hosszú, sötét éjjeleimnek borzalmai. Mikor Istenhez imádkoztam segélyért és nem jött segély! Mikor majdnem meg voltam győződve, hogy Ő nem hallgatja meg imám, hogy kegyetlen és kérlelhetetlen; hogy nem tekint le rám, hogy el vagyok veszve és Ő sohasem segít meg, el voltam határozva, hogy dacolok vele és meghalok, — de nem tudtam, szeretett feleségem miatt. És így, mikor a hosszú évek multak, egy a másik után és nem hoztak segélyt, hanem több gondot és nyomort és nem tehettem semmi egyebet, azzá lettem, ami most vagyok. És Tom, ki oly művelt és előkelő volt, mint bárki az országban, egy bohóc lett. És — Isten nyugosztalja! — feleségem mosolyogva mondta, hogy büszke rám, mint eddig is, hogy gyermekeinknek tisztességesen keresem meg a kenyeret. Isten áldja meg! Az Ég legszebb helyén fogom a bohóc

feleségét felkeresni, ha oda jutok . . . És oh! legborzasztóbb órája életemnek! mikor a hideg földbe tettük és a világ üres maradt. Emlékszem, hogyan mentem el rendesen az előadásokra s a tömeg nem ismerve bánatomat, nevetett rajtam, mintha a föld legvidámabb fickója lennék és én bámultam és csodálkoztam azon, hogyan lehet ennyire kacagni. Kip, kop. Kip, kop.

Nem látok már oly tisztán, mint ezelőtt, azt hiszem, már nem sokáig tart. Nincs fájdalmam, úgy érzem magamat, mint egy fáradt gyermek, aki aludni kívánczik. Ha elmúlik sötét éjszakám, viszontlátom feleségemet és anyámat, azt hiszem ott lesznek és várnak rám. A derék fiuk nemsokára itt lesznek; de ha nem sietnek, nem találnak már élve. Ah! a régi templom harangja! Hogy visszhangzik az erdőben, a vizen át, ott a hol . . .

Igen anyám jövök! És te is itt vagy kis feleségem és a kis Johanny! Ah! milyen világgosság van itt! . . .

Mikor az ajtót kinyitották, már meg volt halva. Az ő napja fölkelte és hosszn sötét éjjelelének vége szakadt. A bohóc fakó arcán oly mosoly játszadozott, minőt életében sohasem láttak rajta.

a küzdelem szinteréről és ha másképp nem megy a dolog, az élelmes viszontelárúsító felkapja a parasztasszony vékáját s elviszi. A szegény asszony persze utánna siet a kofának, aki így sokszor kizárja a versenyt.

Aprólékos dolgok biz ezek, de a városi embernek erősen a zsebébe vágnak, mert mire a gazdasszonyok kivergődnek a piacra, már alig van másutt megvenni való, mint a kofák kosaraiban; ha pedig korán mennek, kénytelenek a kofákkal versenyre kelni s miután nyelvéssel nem mindenképpen bírja és nem akarja magát kitenni a kofadenképp élénk jelzőnek, inkább néhány hatoskával túlfizeti a mindennapi fogyasztásra szánt élelmiszert. Mindennap sok hatos vándorol a kofák zsebébe s mindennap veszít a portékáján az a szegény parasztasszony, akit korán reggel, amikor még arról sincs tájékozva, hogy kel a tojás, mit ér a csirkéje, a város végén feltartóztat a kofa.

Vannak városok, amelyeknek már régebbi keletű szabályrendeleteik vannak a piaci rendtartásról s ezekben meg van tiltva, hogy a viszontelárúsító 9—10 óra előtt vásároljon. Eddig a fogyasztó közvetlenül érintkezhetik a termelővel, az ár kialakul s akit anyagi viszonyai arra utalnak, hogy minél olosóbban igyekezzenek az aprólékos élelmiszert is beszerezni, az megveheti a piaci árut rendes áráért. A kofák nyereségét fizesse meg az, aki a kényelmet többre becsülheti, mint azt a néhány hatost, amit a viszontelárúsító keres.

Az újabb alkotott ilyenmő szabályrendeleteket azonban a miniszteriumban nem hagyják jóvá. Olyannak tekintik, mint a limitációt, amely az árakat hatóságilag szabályozta. A szabad versenyt feltétlenül biztosítani akarják, nem gondolva avval, hogy a verseny szabadságát a kartell és egyéb szövetség is akadályozza s hogy ezzel a városi elemnek ép az a része károsodik legérzékenyebben, amely a védelemre legjobban rászorul.

A városoknak semmiféle előnyt, jövedelmet nagyobb forgalmat biztosít az, ha a kofák nagyon elszaporodnak. A piaci kofák nagy része jövedelme után még adót sem fizet; a közérkölesőknek nem is a legnagyobb istápolói s rendszeren nem abból az elemből kerülnek ki, amelyben a munka tisztelte és becsülete dívik.

Gyökeres orvosságot javasolni fájdalom nem tudunk. A korszellem sok mindenféle embert rá szabadított a tisztas társadalomra, amely a parasitákat túrni kénytelen. Legfeljebb a rendszer jöhet segítségére avval, hogy a piaci garázdálkodást ellenőrizi s legalább az erőszakoskodást és konfidenciát megzabolazza.

Kosztos diákok.

Törvényt hoztak a tisztességtelen versenyről s megbüntetik azt, aki a portékáját házról-házra kintálja; kosztos diákra vadászni, a vasuti állomáson, vendéglőben, utca s szülőket, akik diákot szállítanak a városba, lefogni, jó koszt, anyai szeretet, apai szigor kilátásba helyezésével kosztosokat toborozni, szabad.

Abban, hogy a diáktartás jövedelmi forrása, megélhetési eszközzé lett, nincs megítélni való dolog. Aki nincs rászorulva, nem fog vásótot, elkényeztetett gyerekekkel vesződni, csupa passióból; aki pedig rászánja magát arra, hogy kényelmetlenséget, gondot tűrjön, illő, hogy ezeknek hasznát lássa. Bizony megérdemli, ha gondol is a diákjaival s nemcsak kosztot, hanem nevelést, tanácsot, egy kis szeretetet is juttat nekik.

Csunya dolog azonban a kosztosokkal való üzérkedés, aminek így szeptember elején tanuja lehet mindenki, aki meg akar undorodni attól a vadászattól, ami a vasutttól kezdve az iskolák kapujáig folyik.

Szerenese, hogy a szülők nagy része már megokosodott s nem bizik azokban, akik hangos szóval kintálják szolgálataikat és inkább az intézetek igazgatóitól kérnek tanácsot, mint hogy rábizzák gyermekeiket a véletlenre. Akad azonban olyan is, aki megcselekszi.

Azt sem mondjuk, hogy ki van zárva a jó bánásmód azokban a házakban, ahova ilyen módon jut néhány kosztos diák; de hogy a fiuk nem nagyon respektálják a piacon szerzett kosztadójukat, az már bizonyos. Tudja jól az a diák, hogy ő az ur, mert fizet; tudja, hogy rá szükség van. Ez pedig nem felel meg a helyes nevelési elvnek.

Tudnék példát idézni én is arra, hogy egy

respektált özvegy asszony apró kosztos diákok tartásából élt. A gyerek azonban ugyszólván jótéménynek tekintette, hogy a néni gondoskodik róla. Sohase hittük, hogy érdemes bennünket azért a havi néhány forintért tartani, mosdatni, fésülni, tanulásra biztatni. És bizony ez a jó asszony ki sem mozdult a házából szeptember első napjaiban. Egymás után vezették a szülők a kis falusi gyerekeket, akik mikor bejöttek olyanok voltak, mint a vad csikók s mire egy esztendő múlva haza kerültek az anyjukhoz, megtanultak öltözni, ruhára vigyázni; renhez, tisztasághoz szoktak. Sok jóra való ember került ki arról a tanyáról, pedig csak egy szegény özvegyasszony parancsolt nyole tiz fiúnak. A gymnasium igazgatója jól tudta, hová biztatja azt a szegényebb szülőt, aki 16—18 forintnál többet havonként nem fizethet.

És a diákok elhelyezésének az az egyetlen helyes módja, hogy a szülők első sorban a tanintézetek igazgatóságához forduljanak tanácsért. Majd akkor magától megszűnik az a visszataszító hajsz, amelynek rendszeren a fiuk isszák meg a levét.

Rendszeren minden tanintézetben nyilvántartják a megbízható kosztadókat, nincs tehát szükség semmiféle egyéb közvetítésre, ajánlatra.

A szülők egyedül képesek a jövőre a diákokra való spekulációt megszüntetni. Egyszerűen ne vegyék figyelembe a piaci kínálatot, hanem forduljanak bizalommal fiaik tanáraihoz.

A Zalavármegyei községi- és körjegyzők együletének közgyűlése.

Jegyzőkönyv. Felvételtet Sümegen 1902. évi augusztus hó 27-én a városház közgyűlési termében a zalavármegyei községi és körjegyzők együletének évi rendes közgyűlése alkalmával.

Jelen voltak: Kovács Gyula egyleti elnök, Molnár István egyleti alelnök, Starzsinszky György egyleti főjegyző, Scholtz Károly egyleti pénztáros, Sarkady Károly, Zábó Gyula, Pap Mihály, Takács Imre, Zábó Ferenc, Horváth Jenő, Fehér Sándor, Linter Gyula, Puly Gábor, Rimmer Lajos, Fekete Gáspár, Lohonyai Elek, Kele György, Árvay Gábor, Molnár József, Orosz Ernő, Kober János, Rohrer János, Ley János, Paller János, Sztrokay György, Keresztury Ödön, Nagy Ferenc, Nagy Kálmán, Kumper Márton, Malomsoky János, Bárdi Antal, Martinesevics István, Vlasits Nándor, Bobai Géza, Kámán Lajos, Zala József, Németh Jenő egyleti rendes tagok, továbbá Karácsony Kálmán szolgabíró, Éles Károly, Pozsonyi József, Endrey István, Krausz Rezső, Gselmann Jenő, ifj. Fehér Sándor, Noszlópy Gyula, Szász István vendégek.

I. Kovács Gyula egyleti elnök a szép számmal megjelent egyleti tagokat és vendégeket szívélyesen üdvözölve a jegyzőkönyv vezetésére Starzsinszky György egyleti főjegyzőt, a szólan kivánók nevének feljegyzésére Takács Imre választmányi tagot a jegyzőkönyv hitelesítésére, Pap Mihály és Nagy Ferenc egyleti tagokat felkéri és a közgyűlést megnyitottnak kijelenti. Ezek után elnök előterjeszti évi jelentését, mely az egylet működését és a jegyzői kar helyzetét hűen eszteli.

A közgyűlés az elnök tevékenységeért köszönetét nyilvánította, az elnök évi jelentését egyhangulag tudomásul vette, azt irattárban megőrizni és hivatalos lapjában közzé tenni határozta.

II. Mult évi közgyűlésről felvett jegyzőkönyv bemutatása.

Az egész terjedelmében felolvasott jegyzőkönyv egyhangulag helyesnek találtatott és irattárba helyeztetni határozatott.

III. Az 1901. évi egyleti számadás felülvizsgálása. A kiküldött vizsgáló bizottság jelentésével betérjesztett számadás bevétele: 1810 K 05 fillér, kiadása: 901 K 82 fillér, pénztári maradvány: 908 K 23 f.

A számadás, a pénztári napló és főkönyv a számviteli szabályoknak megfelelően van vezetve, a számadás tételei helyesen vannak felvéve, így minden észrevétel nélkül egyhangulag elfogadtattak és számadó a további felelőség alul — a szokásos óvás fentartásával — felmentetett.

IV. Az 1903. évi költségvetés megállapítása. Az 1903. évi költségvetés a választmány javaslatának elfogadásával 3641 K 68 f bevéttel és 1040 K kiadással megállapított.

V. A magyarországi községi és körjegyzők

országos központi együletének járó tagsági díj utalványozása.

Az alapszabályok 15. §-ának g) pontja alapján az összes 438 korona tagsági díj tartozást a közgyűlés utalványozza s illetékes helyre leendő beküldésre az egyleti pénztárnokot felhívja.

VI. „Törvényhatósági segéd- és kezelő tisztviselők, azok özvegyei és árvái önszegélyző egylete, mint szövethetesi“ végrehajtó bizottságának megkeresése belépés és részjegyek jegyzése iránt.

A választmány javaslatának elfogadásával a közgyűlés melegen ajánlja minden egyes egyleti tagnak ezen humánus intézmény pártolását és azok sorába való belépést.

VII. Néhai Freind Róbert volt tótszentmártoni jegyző özvegyének segélyezése iránti kérvénye.

Tekintettel a kérvényben előadottakra s nevezett özvegy szerencsétlen helyzetére, a közgyűlés az alapszabályok 2. §-ának b) pontja alapján egyszer s mindenkorra 50 K segélyt utalványoz.

VIII. Vutskits Ignác volt ságodi jegyző segélyezés iránti kérvénye.

Figyelemmel kérvényező betegségére a közgyűlés egyszer s mindenkorra 40 K segélyt utalványoz.

IX. Pavonich Antal nyugalmazott körjegyző nyugdíjának felemelése iránti kérvénye.

A megyei jegyző egylet nyugdíjalappal nem rendelkezvén, így kérelmét nem teljesítheti; mégis tekintettel a kérvényben előadottakra, a közgyűlés az egylet pénztárából egyszer s mindenkorra 40 K segélyt utalványoz.

X. Scholtz Károly egyleti pénztáros bemutatja a törlendő tagsági díjakról szerkesztett kimutatást. A választmány javaslatának elfogadásával a közgyűlés 41 K 43 fillér behajthatlan tagsági díj tartozás törlesztését elhatározta.

XI. Győr vármegyei községi és körjegyzők együletének határozata a községek adó kezelésének államosítása iránt.

Győr vármegyei jegyző egylet jól megokolt határozatát a Zalavármegyei községi és körjegyzők együletének közgyűlése egyhangulag elfogadja, illetve azt mindenben magáévá teszi és az országos központi egylethez felterjeszteni rendeli.

XII. Szemző Zsigmond sárszegi körjegyző indítványa a gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartásának a bemutatott minta szerinti vezetése tárgyában.

Tekintettel arra, hogy a vármegye területén a gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása már rendezve van, annak módosítását a közgyűlés szükségesnek nem tartja, ennél fogva az indítvány felett napirendre tér.

XIII. Szemző Zsigmond sárszegi körjegyző indítványa a tőke kamat adó kivetésnél eddig követett eljárás megváltoztatása tárgyában.

Az indítvány elfogadtatott s az elnökség megbízott, hogy a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóságához felterjesztést intézzen az iránt, hogy a telekkönyvi végzések az adózó lakhelyének és az 1875. évi XXII. t.-c. 2. §-ában előírt jövedelmének igazolása végett a tőke kamat adó kivetést megelőzőleg az illető jegyzőknek kiadassanak.

XIV. Szemző Zsigmond sárszegi körjegyző indítványa a honvéd és katona változási kimutatásokra vonatkozólag a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter ur által kiadott 58.200.

XI. 1902. számú rendelet hatályon kívül helyezése iránt előterjesztendő kérelem tárgyában.

Tekintettel arra, hogy a fenti számú rendelet a különben is túlterhelt jegyzői kar munkáját nagymértékben szaporítja, ennél fogva az indítványt Zalavármegyei jegyző együletének közgyűlése magáévá teszi s az országos központi egylethez a szükséges intézkedések megtétele végett felterjeszteni határozta.

XV. Egyleti elnök indítványa a jegyzők helyzetének javítása iránt az országos jegyzői egylet által szerkesztendő Emlékirat szorgolása tárgyában.

A közgyűlés megbizta az elnököt, hogy e tárgyban a legközelebbi országos közgyűlésen a szükséges lépéseket tegye meg.

XVI. Ugyanannak indítványa, hogy az országos központi egylethez előterjesztés tétessék az iránt, hogy illetékes helyen tegye meg a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy a jegyzői állások pályázati hirdetményeiben a törvénnyel ellenkező azon kitétel, hogy a községi közigazgatási tanfolyamot végzett pályázók előnyben részesülnek, elő ne forduljanak.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatott s a szükséges intézkedések megtételére az elnökség felkérte.

XVII. Ugyanannak indítványa, hogy a tagsági díjak rendezése céljából ügyészi állás szerveztessék.

Az ügyészi állás szervezése iránti indítványt a közgyűlés mellőzte, azonban feljogosította az elnökséget arra, hogy a tagsági díjak behajtása céljából ott, ahol szükségesnek tartja, ügyvédet alkalmazzon.

XVIII. Egyleti elnök előterjesztette, hogy közgyűlésünk székhelyén hazánk koszorús költőjének Kisfaludy Sándornak szobra a közgyűlés után megkoszorúztassék.

Általános lelkesedéssel fogadtatott.

XIX. Tisztújítás megejtése.

Elnök jelenti, hogy a tisztikar és választmány megbízatása lejárt; az eddigi bizalmat maga és tisztársai nevében megköszöni és felkéri a közgyűlést a tisztikar és választmány megalakítására.

Az elnöki széklet Pap Mihály korelnök elfoglalva, az eddigi elnök Kovács Gyula érdemeit és kifejtett tevékenységét méltatva, indítványozza, hogy Kovács Gyula köszönetünk, elismerésünk és bizalmunk nyilvántartása mellett egyletünk elnökévé újból megválasztassék.

Az indítvány nagy lelkesedéssel elfogadtatott és Kovács Gyula a megyei jegyzői egylet elnökévé egyhangulag megválasztatott.

Kovács Gyula elnök megköszönve a beléje helyezett bizalmat, az elnöki széklet elfoglalva, a tisztikar többi tagjainak megválasztását kérte.

A közgyűlés ezek után egyhangulag megválasztotta:

I.-ső alelnöknek Starzsinszky György galamboki körjegyzőt; II.-ik alelnöknek Molnár István szepetki körjegyzőt. Főjegyzőnek Kele György katori jegyzőt. I.-ső aljegyzőnek Takács Imre zalaapáti jegyzőt; II.-ik aljegyzőnek Nagy Kálmán aranyodi jegyzőt. Pénztárnoknak Scholtz Károly szentgróti jegyzőt.

Választmányi tagok lettek: Az alsólendvai járásból: Koller Nándor (Baksa), Forintos Titus (Dobronak); a letenyi járásból: Kámán Lajos (Tótszentmárton), Hajgató Lajos (Felsőszemenye); a sümegi járásból Lohonyai Elek (Zalamihályfa), Ley János (Káptalanfa); a pacsai járásból: Koltay Lajos (Zalaszentmihály) Szekeres István (Kapornak); a szentgróti járásból: Martinesevics István (Zalabér), Praeser János (Türje); a zalaegerszegi járásból: Tóth Gyula (Söjtör), Árvay Gábor (Nemesapáti); a novai járásból: Puly Gábor (Tárnok), Höhn Béla (Lenti); a tapolezai járásból: Némethy Ignác (Szentantalfa), Horváth Jenő (Tapoleza); a csáktornyai járásból: Plichta Béla (Csáktornya vidék), Belec Ede (Stridó); a perlaki járásból: Zala József (Perlak), Neusiedler Jenő (Murakirály); a keszthelyi járásból: Sarkady Károly (Szántó), Paller János (Karmaes); a nagykanizsai járásból: Ferenczy János (Kiskomárom), Grünfeld József (Sormás).

Számvizsgáló bizottsági tagokul megválasztottak: 1. Malomsoky János (Sümeg), 2. Dely Béla (Sármellék), 3. Galambos István (Bánok-szentgyörgy).

A választás megejtése után elnök az új tisztikart üdvözölte s az egyleti tagok munkás támogatását kérte.

XX. A jegyzői nyugdíj választmányba három tag választása.

A nyugdíj alapot kezelő választmányba egyhangulag: Kovács Gyula (Légrád), Lohonyai Elek (Zalamihályfa), Molnár István (Szepetk) választottak meg.

XXI. A folyó évi országos jegyzői közgyűlés képviselőinek megválasztása.

Az országos jegyzői egylet képviselőinek egyhangulag: Kovács Gyula (Légrád), Kele György (Kotor), Starzsinszky György (Galambok), Scholtz Károly (Zalaszentgróth) választottak meg és egyuttal az elnöknek mint választmányi tagnak 70 korona, a többi kiküldötteknek fejenként 50 korona tiszteletdíj megállapított.

XXII. Jövő közgyűlés helyének meghatározása.

A jövő közgyűlés helyül Zalaegerszeg állapított meg.

XXIII. A közgyűlés Karácsony Kálmán szolgabíró urnak szives érdeklődéséért, Malomsoky János sümegi jegyzőnek fáradozásáért, Sümeg város előjáróságának a tanásterem átengedéséért, Sümeg és vidéke szerkesztőségének meleg fogadtatásáért és ügyünk iránti kiváló érdeklődéséért köszönetet szavazott.

Elnök megköszönve az egyleti tagok meleg érdeklődését, a közgyűlést bezárta.

A gyűlés bezárása után az összes jelen voltak nemzeti zászló alatt Kisfaludy Sándor szobrához vonultak, hol Kovács Gyula egyleti elnök szép beszédben áldozott Kisfaludy Sándor halhatatlan érdemének s meleg hangon fejezte ki a jegyzői kar hódolatát koszorús költőnk iránt s lelkes éljenzés után koszorut helyezett a szoborra, melynek nemzeti színű szalagján a következő felirat van.

„Kisfaludy Sándor emlékének a Zalavármegyei községi és körjegyzők egylete.“

A jegyzőkönv berekesztetvén helyben hagyva aláíratott: *Kele György* egyleti főjegyző, *Kovács Gyula* egyleti elnök, *Nagy Ferenc*, *Pap Mihály* jegyzőkönv hitelesítők.

Elnöki jelentés.

Tisztelt Közgyűlés! Kedves Kartársak!

Egyleti alapszabályunk 18. §-a által előírt elnöki kötelességemből kifolyólag a következőkben terjesztem elő évi elnöki jelentésemet:

Mindenek előtt befogok számolni tisztelt közgyűlés azon intézkedésekről, amelyeket a múlt 1901. évben Keszthelyen megtartott közgyűlés határozatával az elnökség kötelességévé tett. És pedig:

1. Az országos központi jegyzői egylet részére a 6. számú határozattal kifizetni rendelt 340 K hátralékos tagsági díj rendeltetési helyére a közgyűlés után azonnal elküldetett, amelynek lerovása után egyletünk tagdíj hátraléka 400 K-ra apadt, amelyhez hozzáadván a 38 korona f. évi tagsági díjat, az országos központi jegyzői egylettel szemben a f. év végéig 438 korona tagsági díj tartozásunk van, amely összegnek, ha nem is egészben, de jó részben leendő törlesztését már ez alkalommal is kérem a tisztelt közgyűléstől, hogy anyagi kötelezettségünk tekintetében egyszer már rendezett viszonyok közé jussunk.

2. Az adóügyi teendők egyszerűsítése tárgyában, a 8. számú határozat értelmében, a kir. pénzügyigazgatósághoz intézett előterjesztésünkre eddig csakis a két évnél régebb adó- és egyéb kincstári követelések rendezésének 1901. évi november hó végéig kitűzött határideje lett 1902. évi március hó 31-ig meghosszabbítva; amelyről annak idejében minden kartárs végzésileg értesített is. Mig előterjesztésünk egyéb részére eddig választ nem kaptunk s valószínűleg most már kapni nem is fogunk, amennyiben hallomás szerint azoknak megoldását az általános közigazgatási egyszerűsítés keretében hiszik megvalósulandónak.

3. A 9. számú közgyűlési határozat értelmében Kele György és Vass Miklós küldöttségi tagokkal 1901. évi október hó 27-én részt vettünk a Budapesten megtartott országos központi jegyzői közgyűlésen, amely alkalommal Kele György küldöttségi tag hosszabb beszédben fejtette ki helyzetünk sanyaru és jelen állapotunk tarthatatlan voltát, kérve a közgyűlést, hogy az általam a múlt évi közgyűlésen tett indítványt tegye magáévá és helyzetünk sürgős javítása érdekében terjeszsen egy emlékiratot az országgyűlés elé, amelyet kinyomatván, pártállásra való tekintet nélkül küldjön meg minden egyes országgyűlési képviselőnek ügyeink támogatása végett.

Ezen indítványt a közgyűlés nagy lelkesedéssel tette magáévá s emelt határozattá, annyival is inkább, mert azt az országos jegyzői egylet elnöki jelentése is szükségesnek jelezte.

4. A 11. számú határozat értelmében az egy évi önkéntesi jognak a jegyző-jelöltek részére leendő megadása tárgyában az előterjesztés a az országos központi jegyzői egylethez felküldetett.

5. A 12. számú határozattal nyert azon megbízatás értelmében, hogy Ferenczy János kiskomáromi jegyző érdemdus kartársunk 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából a kellő intézkedések az elnökség által megtétessenek, tisztelettel jelentem, hogy e tekintetben a nagykanizsai járás főszolgabírájának szives közreműködése folytán a legmagasabb kitüntetés kieszközölése végett a felterjesztés még május havában eszközöltetett, választ azonban mind e mai napig nem érkezett. Miután részemről a megyei jegyzői egylet által való üdvözlést is azon alkalommal tartanám legcélszerűbbnek, tehát az e tekintetben teendő intézkedést is azon időre láttam halasztandónak.

6. A jegyzői árvaházi alap javára a 15. számú határozattal kiutalt 50 korona rendeltetési helyére elküldetett.

7. A 18. számú határozat folytán Csirke János keszthelyi kartárs indítványa értelmében az utadó és pótlék hátralékok törlése alkalmával a községi bizonyítványok mellőzése iránti előterjesztés az alispáni hivatalhoz megtétetett, de arra eddig válasz még nem érkezett.

8. Egyletünk régi s peres uton érvényesített hátralékai a lefolyt évben szintén meglehetősen mennyiségben lettek befizetve s ma már alig van néhány ilyen hátralékos tétel, amelyeknek behajtása nem az elnökségen, hanem a bírósági végrehajtókön mulott, akik dacára a többszöri szorgolátnak, még mindig késedelmeskednek az árverések megtartásával, sőt olyan is van, ki a foglalást sem eszközölte. Annál rosszabbul állunk azonban a legutóbbi két évi tagdíjakkal, amelyeknek befizetése — dacára a többszöri felszólításnak — megint csak megfeneklett s ismét nem marad más hátra, mint a bírói ut azok behajtására.

9. Egyleti alapszabályunk 18. §-a rendelkezéséhez kepest folyó évi június hó 18-án egyleti pénztárunkat Zalaszentgróton Lohonyai Elek választmányi tag ur szives részvételével mellett megvizsgáltam s azt rendben vezetve és 992 K 44 f készpénz állománnyal helyesnek találtam, amely összeg gyümölcsözés végett a zalaszentgróti takarékpénztárban volt elhelyezve.

10. Végül jelentem, hogy az elnökséghez beérkezett ügyek mind elintézvék, hátralék, avagy az ügykezelésben visszamaradás nincs.

11. Befejezésül kötelességemnek tartom megemlékezni egyletünk egy veterán tagjának, Molnár János örvényesi körjegyzőnek f. hó 14-én történt tragikus elhunytáról. A megboldogult kartárs személye nem ismeretlen előttünk, hisz rövid két év előtt Balatonfüreden megtartott közgyűlésünkön volt alkalmunk az ő fáradságot nem ismerő ténykedése által őszinte kartársi szeretete s ragaszkodásáról személyesen meggyőződést szerezni. Azt hiszem, a tisztelt közgyűlés egyhangú véleményével találkozom, amidőn gyászos elhunyt felett egyletünk mélyen érzett részvétét e helyen kifejezem.

Most pedig engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy néhány szóval megemlékezzem azon lázas s bennünket oly mélyen érdeklő munkáról, amely a közigazgatás egyszerűsítése körül a belügyminiszterium codificáló nagy műhelyében gőzerővel folyik, amelyről, dacára annak, hogy az a következő január 1-én teljes valójában s nagyságában az egész vonalon életbe léptetettmi céloztatik, mind e mai napig csak nagyon is szűk keretbe szorított »Szemelvények« alakjában volt szerencsénk egyet-mást megtudhatni. Nem is lehetek tehát azon helyzetben, hogy e rég várt s bennünket községi és körjegyzőket oly közelről érdeklő, személyi és anyagi ügyeinkről oly mélyrehatóan intézkedő s több mint két évtized óta annyi szó- és tollhareot előidéző nagy kérdéssről a tisztelt közgyűlést beható részletességgel tájékoztathassam, vagy annak részleteiről nyilatkozhassam. De az eddig kiszivárgott csekély anyagból is annyit már ki lehetett olvasni, hogy helyzetünk könnyítése szempontjából a tervezett nagy alkotás keretében reánk községi és körjegyzőkre nem hogy előny nincs, sőt ellenkezőleg hátrány van statuálva, amelyről nagyon egyszerűen meggyőződhetünk, ha a községi és körjegyzők ügyviteli szabályzatának tervezetét csak egy kis figyelemmel is elolvassuk, amely alkalommal lehetetlenség, hogy szemünkbe ne tűnjék a mai ügykezelési alaknak óriási mértékben való kiszélesítése, a kiirtani szándékolt bürokratizmusnak az eddiginél sokkal nagyobb terjedelemben való ápolása s a községi és körjegyzőknek — az eddigi munkaerő mellett legnagyobb részt saját zsebjeiből fizetett segéddel, avagy anélkül, a mostaninál tetemesen több, feleslegesebb és kicifrázottabb munkával való megterhelése.

Amennyiben pl. abban az ügykezelés teljesen a bíróságoknál dívó mintára van tervezve, ahol azután annak minden egyes ágazatára meg is van a kellő munkaerő, míg a községeknél mindezeket kell hogy végezze majd maga a jegyző.

De a legszorgosabb keresés dacára sem lehet felfedezni abban személyi ügyeink és viszonyaink folyton hangoztatott tarthatatlan s a mai viszonyoknak semmi tekintetben sem megfelelő rendezésére irányuló szándékot sem, hanem ahelyett az egész tervezeten mintegy vörös vonalként átvonulva igen is ott található az eddiginél sokkal terjedelmesebb alárendeltségünk, igen nagy mértékben megnyírbált s nagyon is szűk keretbe szorított magán munkálkodhatásunk; nemkülön-

ben a várva várt szolgálati pragmatika helyett önálló jog és hatáskörünk békéba verése.

Egyszóval annyi nyilvánvaló, hogy az oly rég idő óta epedve várt viszonyaink rendezése helyett a már amugy is elviselhetetlen s egy ember erejét sokszorososan felülmuló óriási munkakör könnyörtelen és köteles elvégzése tekintetében a legkérlelhetlenebb alakban és módon megállamosítottunk. De jogos és a legelembb kívánságainkat magában foglaló, viszonyaink javítását célzó reményeinket, illetőleg a jövőt még az eddig voltnál is szomorubbannak és bizalmatlanabbnak látjuk. S annyit minden esetre konstatálhatunk, hogy a már két évtizeden keresztül folytatott s létérdekünk alapját biztosítandó, titáni munkánk ez időszert is hajótörést szenvedett, mert törekvéseink programjainak személyi és erkölcsi helyzetünk javítására irányuló pontjai közül egyet nem hogy megvalósítva, de még csak kilátásba helyezettnek se láthatunk. Miért is mi ennek az üdvösséges tanulsága tisztelt közgyűlés? Szerény nézetem szerint az, hogy tovább kell folytatni a megkezdett harcot, az eddiginél nagyobb erélylyel és szélesebb mederben. Amelynek eszközölhetőségére annyi sok küzdelem után meg is találtuk a módot egy országos jegyzői napilap megteremtésében. Ennek a hasábjaira kell áthelyeznünk legközelebb a küzdelem. Ennek a soraiban kell összemérnünk a fegyvereket. Ennek a cikksorozataival kell meggyőznünk ügyünk igazsága s kívánságunk jogoságáról úgy az intéző köröket, valamint a nagy nyilvánosságot.

Ehelyütt kell és pedig kérlelhetlenül ostromozni támadóink s ellenségeinket. És viszont e helyről kell ügykörünket személyi és dologi viszonyainkat illetőleg tájékozni és felvilágosítani a nagy közönséget.

Mert erős hitem, hogy ez uton elfogjuk érní azon célt, amelyet oly rég magunk elé tűzve epedve várunk, de fáradságunk gyümölcsét még mindig nélkülözzük.

Mindennek azonban a legfőbb s elengedhetlenebb kelleke a kartársak összetartása s vállat vállhoz vetett egyöntetű s lankadást nem ismerő kitartó munkálkodása. Amely tekintetben — büszke önérzettel mondhatom tisztelt közgyűlés — vármegyénk jegyzői egylete néhány év óta örvendetes haladást mutat. Amennyiben egyletünk tagjai már megértették érdekeink s ügyünk hívó szavát s lassanként kibontakoznak az előbbi nemtörődömség homályából s iparkodnak segítségére közös ügyünk istápolásának, amelynek elég bizonyítéka a közel mult amaz eseménye, hogy a megteremtendő jegyzői napi lapra vármegyénk területén 129 előfizetőt gyűjtöttünk.

Hisz csakis így s csakis ilyen uton remélhető siker a közügy tövises mezején, ha az érdekeltek megértik és kölcsönösen támogatják egymást azon a terrenumon, amely közös ügyünk egyenlő küzdele.

Hisz csakis így s csakis ezen az uton érhető el siker, ha az érdekeltek ama magasztos elv alapján egyesülnek a küzdelemben, hogy mindnyájan egyért s egy mindnyájáért.

Amely hogy mindenkor így legyen, segítsen bennünket reá az Isten!

A jegyzők napilapja.

Kele György kotori jegyző, a „Zalavármegyei jegyzői egylet főjegyzője“ lelkes híve annak az eszmének, hogy a községi és körgjegyzők érdekeik védelmére napilapot alapítsanak. A jegyzői egylet legutóbbi közgyűlésén Kele György újból megragadta az alkalmat, hogy kartársainak figyelmébe ajánlja a napilap ügyét. A magas szárnyalású beszédből közöljük az alábbiakat.

„Az elnöki jelentés — ugymond — egy pontja kész engem is arra, hogy felszólaljak, s a jegyzők napilapja ügyét kartársaim különös figyelmébe ajánljam; szeretném, hogy ehhez az eszméhez szívóssággal és kitartással ragaszkodjunk minden jegyző s közrehatna, míg csak az ige testet nem ölt.

Ilyen nagy intelligens testület nem nélkülözheti azt a szellemi organumot, amit napi sajtónak nevezünk. Van országos egyletünk, tehát ott vagyunk a fórumon, a hol a közművelődés, a haladás tényezői harcolnak, de mi üres kézzel állunk ott, senki ránk sem hederít; mi magunk is alig értjük meg egymást. Nincs az az össze-forrasztó szellemi kapocs, ami vágyainkban, reményeinkben, céljainkban bennünket összetartana, s hatalmas erejével a közvélemény figyelmét felénk terelné.

Az, hogy összefüvünk, tanácskozunk, egymással

ismerkedünk, a kollegiális kapocs erősítésére mindenesetre jó és hasznos; de ilyen nagy testületet, mint a magyarországi jegyzők, nem elégíthet ki; mert testületünknek történelmi rendeltetése és szerepe van, miről mi le nem mondhatunk. A magyar nemzeti állam kiépítésénél, megalkotásánál elől kell harcolnunk; tudásunk, intelligenciánk, erkölcsi hatalmunk ereje mint a tisztító szél kell, hogy átjárja a magyar társadalmat, s azt irányítsa. Erre való a napi sajtó, a melylyel mi nem rendelkezünk, szavunknak sehol nyomatóka nincs, bár legyen az a legtisztább, legigazabb, legbőlesebb. Mi csak magunknak beszélünk, de azt is oly halkan és félve, hogy egymás szándékát sem értjük meg s még a szomszéd sem hallja szavunkat.

Az egész világon tart a harc, a küzdelem és ez a viaskodás létfeltétel, mert a haladás eszköze; csak ez által jutott az emberiség a kultura magas fokára, ez a fejlődés titka és az emberiség története. Miben rejlik a haladás célja? Abban, hogy minden ember legyen testileg és szellemileg erős, egészséges, értelmes és szabad; hogy abban a népesaládban, abban a nemzeti kapocsban, hova sorsa helyezte, megtalálja könnyen a boldogulás létfeltételeit, megvalósíthassa célját. És noha a furkósbót korszakától fogva a manlicher puska koráig nagyon sokat haladt már az emberiség, de még mindig nagyon messze a cél, az általános jólét korszaka. Még mindig milliók szűkölködnek, nyomorognak, tengődnek mint fában a féreg, s csak kevésnek jutott a boldogság; az az állapot, mikor az egyén tehetsége legtöbbször kifejlődik és kifejlődve, legszabadabban érvényesül. Az az állapot, mit Aquinói Tamás röviden így fejez ki: Beatitudo summa activitas perfecta.

Csakhogy a szellemi erő nem hull az égből. Évszázadok fárasztó munkája és hangya szorgalma, veríték és vér áldozata viszi csak lassan előre az emberi társadalmat a tökéletesedés felé. Mennél gyarlóbb, tudatlanabb, lomhább ez a társadalom, annál messzebb a cél. Vagyis az emberi jobblétnek társadalmi feltételei vannak; a társadalomnak kell olyan jellegűnek lenni, hogy abban az emberi haladás lehető legyen.

A társadalom berendezésének pedig még jelenleg is olyan középkori stílyje van, hogy akadályozza a haladást; mert vannak az ugynevezett maradiak, ezek a hatalmasak, akik a mai viszonyok mellett nagyon jól érzik magukat, tehát nem szeretnek változtatni az állapotokon; nekik nem kell semmi reform, mert az anyagi és szellemi javak bősége környezel kényelmes életüket. De az általános többség elégedetlen s küzd, fárad, hogy jobbat létesítsen.

Ez a mi célunk is. Nekünk nem egyesek érdekeit kell tekintenünk, hanem az összeséget; nem a hatalmasokat kell szolgálunk és támogatnunk, a kik úgy is tudnak a maguk lábán járni, hanem a népet, melynek szellemi vezére s érdekeinek letéteményesei vagyunk. Meg kell ragadnunk a küzdelemben minden eszközt, s minthogy a harc a szellem fegyvereivel vivatik, mi nem nélkülözhetjük a leghatalmasabb szellemi fegyvert: a sajtót.

Tömörüljünk tehát mi jegyzők is a szellemi harcra, alapítsunk napilapot s e hatalmas fegyverrel küzdjünk a haladásért, a jobblétért.

Hirek.

Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját a vármegye minden nagyobb községében megünnepelik s az ünnepélyek programját már mindenütt megállapították. Illó, hogy a vármegye székhelyének ünneplése legyen a legimpozánsabb; méltó Kossuth Lajos nagy nevéhez, születése napjának emlékéhez. A város képviselő testülete úgy határozott, hogy 18-án este kivilágítás, 19-én délelőtt istentisztelet lesznek, amelyet díszközgyűlés követ. Ne maradjon el senki az ünnepélyről, amely nagyjaink egyik legnagyobbja, Kossuth Lajos emlékeztetének s nevével, dicső alakjától elválaszthatatlan eszméknek: a szabadságnak és egyenlőségnek van szentelve. Nyujtszon kezét egymásnak mindenki, aki magyarnak vallja magát s vigye el szívének teljes lelkesedését a nemzet ünnepére.

Képviselőtestületi ülés. Városunk képviselőtestülete f. hó 4-én **Várhidy Lajos** polgármester elnöklésével rendkívüli gyűlést tartott.

Elnöklő polgármester a szép számban megjelent városi képviselőket üdvözölve, a közgyűlést megnyitja; a tárgyszorot előtt megemlékezik arról a széles mederben megindult országos mozgalomról, amely **Kossuth Lajos**, nagy hazánkia száz éves születési évfordulójának megünnepelésére irányult; méltatja a nagy hazafi kimagasló és elvülhetlen érdemeit s a szeptember 19-iki száz éves évforduló megünnepelésére javaslatot tesz.

A polgármester indítványát dr. **Kele Antal** képviselő kibővíteni javasolja s a kettős javaslatnak egyhangu elfogadásával a szeptember 19-iki száz éves születési évforduló méltó megünnepelésére nézve a közgyűlés egyhangulag a következő határozatot hozta.

A város lakosságát felkéri, hogy a nagy ünnep előestéjén este 8—9-ig önkénytes kivilágítást rendezzenek; szeptember 19-ikére a háztulajdonosok felkéretnek házaik fellobogozására, az üzlettulajdonosok pedig üzletük bezárására s mivel a nagy nap péntekre esik a városi hatóság eleve hirül adja a közönségnek az napra eső vásárnak szept. 18-ára való áthelyezését. Időnként négyszer megújuló 12—12 mozsárlövés figyelemzeti a közönséget az ünnep egyes mozzanataira; ugy a róm. kath., mint az ág. ev. és izr. templomokban ünnepélyes isteni tisztelet lesz ugy berendezve, hogy a róm. kath. templomban reggel 8 órakor kezdődik, ennek végeztével megy a közönség az ág. ev. hitközség által egyik téren tartandó ajtatosságra, onnan pedig az izr. imaházba; a templomi ajtatosságok befejeztével lesz a díszközgyűlés, amelyen a nagy hazafi érdemeit dr. **Kele Antal** városi képviselő fogja méltatni. A nagy nap emlékeül a városháza tanácsterme számára a város **Kossuth Lajos** arkéjét lefesteti, egyttal megbizza a tanácsot, hogy ez évben még alkalmas időben emlékfákat ültessen. — Az ünnepségre meghívja az összes hivatalokat és hatóságokat; a közönségnek az ünnepség részletes programját plakátokon adja tudtára s azon fogja azt reá meghívni; az ünnepségnek valamint az az nap este a társadalom összes rétegeinek bevonásával tartandó bankettnek rendezésére **Várhidy Lajos** polgármester elnöklésével dr. **Kele Antal**, **Lányi Kálmán**, **Keszly Ferenc**, **Udvardy Ignác** és **Kovács László** városi képviselőkből álló bizottságot küldtek ki.

A városi téglagyár forgótökejéhez a városi megtakarított pénzekből a képviselőtestület 5.000 koronát átutalt; egyttal felhatalmazta a tanácsot, hogy 50.000 téglán aluli rendelésnél ezerét 22 K-ért, 50.000-en felüli megrendelésnél pedig 20 koronáért adhatja; továbbá, hogy 500 K összegben aluli rendelésnél hat havi hitelre felelősség terhe mellett adhatja a téglát, azonban a vásárló a bárca kiváltásától a téglá kiállításáig a vételár után 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatot tartozik fizetni; 500 K-t meghaladó vásárlásnál a hitel engedélyezése a képviselőtestület hatásköréhez tartozik.

Szakony Józsefnek 35.000 drb téglát adott a képviselő testület az általa kért feltétel mellett.

A **Baross-ligeti** vendéglő bérbeadására nézve újabb és tágabb körben hirdetendő árverés tartását határozta el a képviselőtestület azzal, hogy a vendéglő albérletbe nem adható, vagy a bérlő csapost nem tarthat.

Egyházmegyei hir. A szombathelyi megyés püspök **Volper Pál** alsólendvai segédlelkészt **Zalaegerszegre**, **Heling József** kemenesmihályfai segédlelkészt Alsólendvára, **Pintér József** kethelyi segédlelkészt és ideiglenes adminisztrátort **Kemenesmihályfára** helyezte át segédlelkészi minőségben.

Ágost ev. istentisztelet lesz f. hó 8-án d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor a felső kereskedelmi iskola emeleti nagytermében.

Miniszteri elimerés. **Darnay Kálmán**, az országos hirű régészt, ki régiségekben gazdag muzeuma számára gyönyörű palotát emelt s régiséggyűjtését a közönségnek megtekinthetővé tette, szép kitüntetés érte a legújabbban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ugyanis a kiváló tudósnek huszonöt éves buzgó működése alkalmából a következő, meleg hangon irt levélben fejezte ki elismerését és köszönetét: »Nemes és hazafias munkálkodását, melyet huszonöt éven át folytatott oly irányban, hogy a Balaton mellékének régészeti és történelmi emlékeit a pusztulástól megmentse s azokat a tudomány közkinésévé tegye, mindig élénk érdeklődéssel és figyelemmel

kisértem. Most, a midőn nagy fontosságú gyűjteményét külön épületben s a tudomány igényeinek megfelelő szakszerű és tanulságos felállításban, mint nyilvános gyűjteményt adja át a közhasználatnak, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy hazánk közművelődése érdekében kifejtett buzgó és sikeres fáradozásaiért elismerő köszönetemet nyilvánítsam.»

Angol lord Zalában. Lord Chaplin, a ki a tranzváli lőszállítások ügyében az angol parlamentben interpellált, mint Festetich Tasziló gróf vendége a múlt héten Keszthelyen volt s házigazdája kíséretében reggel kilocsizott a lovassági gyakorlóterre, a hol a pécsi 8-ik honvédduszár ezred 2-ik osztályának gyakorlatát szemlélte meg. Lord Chaplin, a ki maga is elsőrangú lótenyésztő, a lovak mintaszéri kiképzése felett többször bámulatának adott kifejezést. Lord Chaplin Festetich Tasziló tolmácsolása mellett kifejezést is adott Tantossy Sándor osztályparancsnok előtt elragadtatásának. Este Festetich Tasziló keszthelyi kastélyában fényes ebédet adott vendége és a huszárezred tisztikarának tiszteletére.

Véglegesítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Kunfalvi H. Rezső* zalaegerszegi állami főgymnasiumi rendes tanárt jelenlegi állásában végleg megerősítette.

Tanári kinevezés. A csornai prépost *Vucskics Jenő* tanárjelöltet a keszthelyi kath. főgymnasiumhoz tanárnak nevezte ki.

Kántortanító választás. Barabásszegen az ev. ref. egyház az eltávozás következtében megüresedett kántortanítói állásra *Horváth Jenő* őriszentpéteri tanítót választotta meg.

Méhészeti szakelődő. Baranyavármegye gazdasági egyesülete *Hugauff Ede* gelsei tanítót méhészeti szakelődőnek kinevezte.

A zsidó templom. A zalaegerszegi izr. hitközség *Boschán Gyula* elnöklete alatt e hó 4-én közgyűlést tartott, amelynek főtárgya a templom-építés végleges elhatározása volt. A templom tervére kitűzött pályázat alkalmával az előjáróság két tervet választott ki, amelyek egyike egyszerűbb, a másik monumentális és természetesen drágább. A közgyűlés volt hivatalos a kettő közül választani s a drágább mellett döntött is. A templom felépítése tehát elhatározott dolog. Többen azonban elleneztek azt, hogy a monumentális, díszes épület a *Wlassics Gyula* utcaiban megvásárolt telekre építtessék s dr. *Grünwald Samu* azt az indítványt tette, hogy vásárolja meg a hitközség dr. *Thassy Gábor* Telek-utcai házáat (a régi postaházat) s ennek a Csácsi-utca felé néző kertjére építtesse fel a templomot, a ház pedig a pap és kántor részére lakásnak alakíttassék át. Az indítványt a közgyűlés nem fogadta el, pedig eltekintve a pénzügyi szempontoktól — a *Thassy* féle telek a célnak sokkal megfelelőbb lett volna. — A hitközség előjárósága a kaposvári főkántort egy évre alkalmazta s határozatának megerősítését a közgyűléstől kérte; minthogy azonban a főkántor az alkalmaztatást nem fogadta el, ez a pont tárgyalanná vált.

Sümegek képviselőtestülete legutóbbi gyűlésén a város 1903-ik évi költségvetését 36.541 K 38 f bevétellel, 57.694 K kiadással s így 21.153 K 37 f hiánnyal irányozta elő s ennek fedezésére a pótlékot 54 1/2%-ban állapította meg. Tekintettel azokra az érdemekre, amelyeket *Darnay Kálmán* országos régész muzeumának felállításával Sümegek kulturális és anyagi életében szerzett, *Eles Károly* indítványára a képviselőtestület jegyzőkönyvileg fejezte ki a város elismerését és köszönetét.

Tapolca virilisp képviselői az 1903-ik évre: *Tapolca* takarékpénztár, *Balatatonmelléki* takarékpénztár, *Veszprémi* püspökség, *Leszner Sámuel*, id. *Leszner Mór* és *Sándor*, *Takács Jenő*, *Frisch József* és *Fia*, *Marton Gyula*, *Berger Jakab* és *Fia*, *Ley József*, dr. *Berger Sándor*, dr. *Hoffmann László*, *Pollák Adolf*, *Steiner Ferenc*, id. *Leszner József*, *Glazer Sándor*, *Vajda Lajos*, *Csendes József*, *Mojzer Ferenc*, *Handlery Gusztáv*, *Koblenczer Ignác*, *Steiner Lipót*, *Tóth Mária*, dr. *Kovács Vilmos*, *Flieg József*, dr. *Fischer Gyula*, *Pauk Vilmos*, özv. *Cséby Antalné*, *Eibenschütz Adolf*.

Gondnoksági tagok. A esáktornyai állami elemi iskolai gondnokság tagjaiul kinevezettek: *Ziegler Kálmán* elnök, *Berényi Károly*, *Czvetkovics Antal*, dr. *Krasovecz Ignác*, *Nuzsy Mátyás*,

Petries Ignác, *Pruszt Alajos*, *Simon Lajos*, dr. *Schvarecz Albert*, *Szeiwerth Antal*, *Szilágyi Gyula*, *Tóth István*, *Wollák Rezső*, *Zakál Henrik*. A gondnoksági tagok első ülésükben az állami elemi iskola gondnokává *Wollák Rezsőt* választották meg.

Igazgatói megbízás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Polyák Mátyás* esáktornyai áll. elemi isk. tanítót bizta meg az intézetnél az igazgatói teendők végzésével.

Pénzügyi kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Dénes Jenő* letenyei lakost a fogarasi m. kir. adóhivatalhoz adótisztte kinevezte.

Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Lisztner Antal* okleveles tanítót a bagladi állami elemi népiskolához rendes tanítótá kinevezte.

Esküdtök. A zalaegerszegi kir. törvényszéknél e hó 22-én kezdődik a második esküdtészi ülés. A szolgálati lajstromba a következő esküdték sorsoltattak ki: *Dr. Kadák Pál* ár. ülnök *Zalaegerszeg*; *Fatér János* földműves *Nagypáli*; ifj. *Eitner Sándor* földműves *Salomvár*; *Gyömörey János* földműves *Ukk*; *Fülöp József* városi jegyző, *Friedrich István* tanító *Zalaegerszeg*; *Dr. Feleki Lajos* ügyvéd *Sümegek*; *Feleki Alajos* tanító *Tapoleza*; *Gérecz Károly* tanár *Sümegek*; *Koronezy Ferenc* földműves *Zala-koppány*; *Kiss Dénes* igazgató *Alsólendva*; *Scholez Károly* földműves *Zalaszentgróth*; *Hoek Pál* tanító *Túrje*; *Horváth János* tanító *Zalaegerszeg*; *Eörsy Gyula* számtartó *Alsólendva*; *Hölszky Sándor* tanár *Sümegek*; *Lendvay László* asztalos *Zalaegerszeg*; *Dr. Szücs Arnold* ügyvéd *Tapoleza*; *Koller János* bognár *Söjtör*; *Balez Aladár* ispán *Bellatinez*; *Fülep Imre* tanár *Zalaegerszeg*; *Botty Péter* gyógyszerész *Zala-szentgróth*; *Bereza László* földműves *Csabrendek*; *Antal Sándor* földműves *Nemestördeméz*; *Kaszi András* tanító *Pörszombat*; *Hayden Sándor* bérlő *Szalapa*; *Dr. Bárdi György* közjegyző *Sümegek*; *Bezeredy László* földműves *Kisgyőr*; *Bubb Károly* földműves *Zalaszentmihály*. — Pótesküdtök: *Kunfalvi Rezső* tanár, *Kovács István* tanító, *Köhler Ede* mérnök, *Schütz Sándor* kereskedő, *Dr. Jámor Márton* ügyvéd, *Gráner Géza* kereskedő, *Baján Ferenc* tanító, *Hangay Géza* erdőtanácsos *Zalaegerszeg*; *Dr. Kaiser Emil* földműves *Ságod*; *Farkas Gábor* földműves *Alsóbogod*. — Az ülésnek négy napig tart. 22-én tárgyalás alá kerül halált okozó súlyos testi sértés büntetésével vádolt *Vitai Sándor* ügye. 23-án öreg *Tóth János* áll az esküdtészi el. szándékos emberöléssel vádolva. Ugyancsak szándékos emberöléssel van vádolva *Handler Ferenc* türjei lakos is, akit bünyűjét 24-én tárgyalják. Az utolsó nap *Horváth Bongyör Imre* és társaira kerül a sor. Ezek gyújtogatás miatt állnak törvényt.

Érettségi vizsgálat. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolánál az 1902/3-ik évi javító- és pótló érettségi vizsgálatok írásbeli része szeptember hó 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. és 16-ik napjain lesz.

Beiratások eredménye. A f. 1902/3-ik iskolai évben a zalaegerszegi polgári leányiskolába beiratkozott 155 rendes tanuló és pedig az I-ső osztályba 50, a II-ikba 44, a III-ikba 29, a IV-ikbe 32. A tavalyi létszámhoz képest a növekedés 4. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolába beiratkozott 124 hallgató és pedig az alsó osztályba 47, a középsőbe 35, a felsőbe 42. A tavalyi létszámhoz képest a növekedés 9.

Kinevezés. A földművelésügyi m. kir. miniszter *Szabó Döme* keszthelyi gazd. tanintézeti tanárságát a kolozsmonostori gazd. tanintézethez segédtanárnak nevezte ki.

Uj gazdasági tudósító. A földművelésügyi m. kir. miniszter *Tóth János* szécsiszigeti lakost vármegyénk letenyei járásra nézve a gazdasági tudósítói tisztet bizta meg.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *P. Nany Gusztáv* pásztói állami polgári iskolai rendes tanítót a nagykanizsai állami polgári iskolához, *Virág Péter* és *Virágné Maczanek* Lujza újbányai állami elemi iskolai tanítót illetve tanítónőt a zalamihályfai állami elemi iskolához áthelyezte.

Beteg szőlők. A Z. G. E. keszthelyi közgyűlésén *Trsztyánszky Ödön* árvaszéki elnök indítványt tett arra nézve, hogy a beteg szőlők megvizsgálása végett az egyesület a földművelésügyi minisztertől egy szakközeg kiküldését kérje. A szőlő bogycin ugyanis nagy területeken egy

a nép által kolerának nevezett betegség uralkodik. A firtból egyes szemek, sokszor a firt fele megbarnul, betöpped s végre egészen elszárad, vagy elrothad. Ezt a betegséget s a védekezés módjait eddig nem ismertük. A Z. G. E. felirt dr. *Darányi Ignác* földművelési miniszterhez, aki *Szigethy Gyula* szakértőt leküldte Zalába. A miniszter megbízottja a múlt héten járt nálunk s több szőlősgazda társaságában bejárta Egerszeghegy jó részét. Megállapította, hogy a kolerát legnagyobb részben a peronoszpóra okozza, amely az idén országosan és oly nagy mérvben lépett fel, hogy nagy pusztításokat visz végbe. Ekkora peronoszpóra invázió csak 1886. évben volt. De észlelt emellett antraknósiszt és fakó rothadást is, amelyeket mind kolerának nevez a nép. Az utóbbi betegségek mérve szerencsére még jelentéktelen. A szakértő bőven talált lisztharmatot és rovarkárt. Egerszeghegyet ugyancsak meglátogatta az Ur! A szőlőnek nincs az a veszedelme, amit meg ne lehetne ott találni. *Phylloxera*, peronoszpóra, oídium, fakórothadás, antraknózis, moly, esimasz, jégverés, a gyümölcsfákon egy esomó gomba betegség. — A földművelésügyi miniszter kiküldöttje Zalaegerszegről a Balaton vidékére utazott az ottani szőlők megtekintése végett.

Hirtelen halál. *Koller*, más néven *Vas Ferenc* helybeli lakos f. hó 3-án véletlenségből leesett a padlásról, ahol hálai szokott és nyomban halva maradt. A megéjtett orvosrendőri boncolás szív-elszírosodás következtében beállott szélhűdést állapított meg, mely a notorius iszások és epileptikus, egyébként herkulusi erővel bíró ember életét kioltotta. — A szerencsétlent özvegy anyja siratja, a kinek, noha folyton ivott és ritkán látták józanul, mégis támasza volt.

A pozsonyi II. országos szőlészeti és borászati kongresszus *Bernáth Béla* országgyűlési képviselő elnöklete és dr. *Kövessi Ferenc* kir. szőlészeti felügyelő bizottsági elnök vezetésével tartotta egyik szervező bizottsági ülését. Főtárgya az összejövetelnek a kongresszus ideje. *Pozsonyi II. országos mezőgazdasági kiállítás* keretében megtartandó szőlőkiállítás idejének összeegyeztetése. Az idei nedves hűvös időjárás a szőlő érését későbbre halasztván, a szőlőkiállítás is csak később lehet s ezért most már a kongresszust is el kellett halasztani. A szervező bizottság ez üléséből kelt határozata alapján a kongresszus szeptember hó 24-én d. e. 9 órakor veszi kezdetét s folytatólagosan fog tartani 25. és 26-án úgy, hogy délelőtt a tervbe vett előadások, d. u. pedig a kirándulások lesznek megtartva. Mint dr. *Kövessi Ferenc* bizottsági elnök jelentéséből kitűnik, a kongresszusnak már ez ideig is oly nagyszámú tagja van, hogy ez az országos mozgalom igen eredményes lesz és fényesen fog sikerülni.

Vigyázatlan gazda. *Kovács József* alsópáhoki gazdaember a cséplőgépet etette. Széles gatyva volt a gazdán s abban állt a gép asztalára. Többen figyelmeztették, hogy a széles ruhát elkapja a dob, de *Kovács* bizott gyakorlottságában s nem hallgatott a figyelmeztetésre. A figyelmeztetőknek igazuk lett. *Kovács* gatyája a dobba került, amely magához rántotta az etetőt. Szerencsére sikerült a gépet hirtelen megállítani s így *Kovács* veszedelmes sérülések árán megmenekült a szörnyű haláltól.

Tüz. *Mart Pál* olakülvárosi lakos udvarában nagyobb mennyiségű kukoricaszár volt összehalmozva, ez valahogyan meggyult és lángba borult. Szerencsére idejekorán észrevették és eloltották, különben a szokatlanul száraz időjárásban kiszámíthatatlan kár keletkezhetett volna.

Elveszett husz koronás. *Unger István* helybeli eszmadia mester *Szabó István* nevű inasát egyik üzletbe küldte egy 20 koronás bankjeggyel. Az inas pajkosságból játszott az utcán s e közben a bankjegyet elvesztette. Keresték ugyan a pénzt, de nem tudtak ráakadni mert az a bizonyos „becsületes megtaláló” nem jelentkezett, hanem szépen megtartotta magának a cifra bankjegyet.

A csavargó. *Kosapka Jakab* horvátországi illetőségű csavargó a város egyes házaiban koldulgatott. Egyik háznál nem kapott annyi s olyan alamizsnát, a minőt és meennyit akart, elkezdett tehát gorombáskodni. A házbeliak rendőr után néztek és beki sértették a gorombáskodót a rendőrségre, hol kérdőre vonták.

A szikviz. A forró napok alatt rendkívül megnövekedett a szikviz fogyasztás. Jól is esik egy kis

szénsavas víz a szervezetnek, amelyet megvisel a meleg. A szikvizgyártók azonban panaszkodnak, hogy nem képesek a keresletnek megfelelő mennyiséget előállítani, mert az üvegeket nem küldik vissza s úgy kell azokat házalva összeszedni. Ezért többen abban is akarják hagyni a gyártást.

Értesítés a gazdaközönség számára. A zalavármegyei gazdasági egyesület tudatja, hogy a pozsonyi kiállításra szóló kedvezményes vasuti jegyeket úgy a kisgazdák csoportos kirándulására, ha azok legalább 10-en vannak, valamint egyenkénti utazásra kiállít a keszthelyi gazdakör, a sümegvidéki gazdakör, esetleg az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület (Budapest, Üllői-ut Köztelek palota,) továbbá a zalavármegyei gazdasági egyesület pénztári hivatala Fitos Márton g. e. pénztárnok Zalaegerszeg vármegyeház. Okvetlen szükséges az utiirány megjelölése.

Pohl E. és fiai szombathelyi cégnek a gazdasági gépgyár, vasöntőde és malomépítészeti körébe vágó árjegyzékét mai számunkhoz mellékelve veszik előfizetőink s felhívjuk rá figyelmüket.

Három szerencsétlen gyermek érdekében. Egy beteg családapa, aki hat gyermekét eltartani képtelen, azért könyörög, hogy három gyermekét a jószívűek vegyék pártfogásukba. Három gyermekről már nemes embarbarátok gondoskodtak, de egy kilenc éves, egy két éves leányka s egy hat éves fiú a szülőikkel együtt nyomorog és az elzüllesnek vannak kitéve. Az anya kénytelen szolgálatba állni s az apa beteg. A szerkesztőség megmondja a nevet és címet; valamint szíves adományokat is továbbít.

Az adó csökkenése. Lukács László pénzügyminiszter két rendeletet bocsátott ki, mikkel csökkentti az adóhátralék után járó késedelmi kamatot, az adótulfizetés után pedig állami kamatfizetését rendeli el. A késedelmi kamatra vonatkozólag elrendelte a miniszter, hogy a késedelmi kamatot csak amaz összeg után számítsák, amelyet valaki az adóhátraléka törlesztésére fizetni akar. Ha valaki 100 koronával tartozik, de csak huszat tud fizetni, a husz korona, nem pedig, mint eddig, az egész száz korona után fizet késedelmi kamatot. A másik intézkedése a pénzügyminiszternek az volt, hogy csak pár héttel előbb kelt rendeletében kimondotta, hogy az állam a jogtalanul beszédett adó után, akár visszafizettetik az illetőknek, akár más adójába beszámítják, öt százalékos kamatot térít meg.

Önként meggyújtó szivar. A nicotiana tabacumnak, magyarul a nemes dohánynövénynek valamelyik élmes hűvös ötleter találmánnyal gazdagította a találmányok már eddig sem szegény gyűjteményét. Feltalálta az önként gyuladó szivart. A találmány különben — legalább úgy mondják, akik látták — nagyon élmes. A szivar végére egy kis gyújtókupak van alkalmazva, amely — úgy mint a gyufa, egyszerű dörzsölésre tüzet fog s aztán a szivart is meggyújtja. A gyújtó kupakban, a mely a legnagyobb szélben sem alszik el, üveg-por, salétrom, chlorsavas kalium és gummiarabikum van. Az üveg-por arra való, hogy finom olvadt rétegével elállja a gázok útját a dohánytekeres előtt s így megakadályozza, hogy a szivar kellemetlen ízt kapjon.

A levelezőlapok portója. A postahivatalok megfigyelései szerint még mindig adnak postára oly leveleket és levelezőlapokat, amelyek nem a jelenleg érvényben levő, hanem a korona értékben való számítás behozatala előtt érvényben volt díjszabás szerint, tehát elégtelenül vannak bérmentesítve. Ennek kellemetlen következménye az, hogy a posta pótdíjat számít fel s ha azt meg nem fizetik, a levelet mint nem kézbesíthetőt a feladás helyére küldi vissza. Ezen kellemetlenségtől a közönséget megkímélni óhajtván, felhívjuk a közönség figyelmét a jelenleg érvényben álló levélpostai tarifa leggyakrabban alkalmazást találó tételeire: A belföldre, Ausztriába (Lichtensteinnal) Bosznia-Herzegovinába (a novibazári pasalikot kivéve) Németországba 20 grammig, Szerbiába és Montenegróba 15 grammig az egyszerű levelek díja 10 fillér, a levelezőlapoké 5 fillér, a többi külföldre a levelek díja 15 grammig (Svájczba 20 grammig) 25 fillér, a levelezőlapoké 10 fillér. Ez a tarifa oly egyszerű, hogy azt nehézség nélkül bárki is könnyen emlékeztetésben tarthatja.

Időjárás. Még mindig tart a kánikulai hőség. Mintha az őszi kárptólást akarna nyújtani az elmaradt nyárért. A múlt héten voltak ebben az évben a legmelegebb napok. A zala vize is 18—19°-ig melegszik fel s a kaszaházai fürdőből reggeltől estig nem fogy ki a közönség. A szárazság immár érezhető s a gazdák kérve kérik az esőt.

Találtak két szép réeót; egyik him a másik tojó s átadták a rendőrségnek, ahol jogos tulajdonosuk átveheti.

Gazdatlan női ruha felék. Rózsás Jánosné helyszertőlhöz el előtt 2 hónappal beállított 2 ismeretlen eselédleány s szállást kértek. Letették bugyorra kötött ruhaneműiket s ott háltak. Reggel eltávoztak Rózsásné felé és azóta vissza sem tértek. Batyujokban különféle női ruhaneműek és egy esont utánzatú táblás imakönyv, meg egy olvasó van. Rózsásné átadta a holmikát a helybeli rendőrségnek, ahol ha a tulajdonosok nem jelentkeznek, elárverezik.

Felvétel a sziniakadémiára. Az országos m. kir. színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 7. 8. 9-ikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember 10. és 11-én tartatnak meg d. u. 3 óráig kezdve. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkivántatnak: a) Szinpadias, esinos alak. b) Tiszta kiejtésű csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a lányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. A mely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevén irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizsgálatnak vettetik alá. A főlétel tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetségtelen, vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona felvételi díjat, régi növendék pedig 2 korona beiratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjt, tartozik 2 részletben u. m. 30 koronát a felvételtkor és 30 koronát február 1-én előre fizetni. j) Minden főlvelt növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az eléjük terjesztendő kötelezvényt aláírni. Bővebb értesítést az int. igazgatósága (Keresesi-ut 1. sz. III. emelet.) készséggel ad.

Vetőmagok ára. Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: lucerna (új termés) 50—52 K; bitorhere 13—14 K; baltacim 13 K; őszi borsó 6³/₄—7 K; őszi búkköny 12—12¹/₂ K; muharmag 11¹/₂—12 K.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén augusztus 31-én a hivatalos adatok alapján: veszettség: Keszthely 1 u., Keszthely-Polgárváros 1 u., Zalaszántó 1 u., Dabroncz 1 u.; takonykór: Csáktornya 1 u., Felsőpusztafa 1 u.; ivarszervi hólyagos kiütés: Bratoncz 1 u., Cserenesócs 1 u., Deklezzsin 1 u., Felsőszenterzsébet 2 u., Petesháza 1 u., Marócz 3 u., Tótszentmárton 2 u., Nagykapornak 10 u., Muravid 6 u., Zalalövő 1 u.; rühkór: Tapoleza 1 u.; sertésorbánc: Lovas 9 u., Alsózsíd 3 u., Letenye 1 u., Náprádfa 3 u., Tótszentmárton 6 u., Igricze 1 u., Muraesány 1 u., Csabrendek 3 u., Dabroncz 1 u., Paloznak 6 u., Káptalanfa 1 u., Alsóórs 12 u., Nagypécse 13 u., Balatonkisszőlős 11 u., Gyulakeszi 4 u., Köveskálta 15 u., Mindszentkálta 1 u., Tördemicz 3 u., Zalaszentgyörgy 4 u.; sertésvész: Órség 1 u., Alsóoldva 1 u., Csáktornya 2 u., Bajesa 1 u., Eszteregnye 11 u., Fityeház 16 u., Korpavár 1 u., Langviz 6 u., Murakeresztur-Kollátszeg 20 u., Rigyác 1 u., Ujudvar 3 u., Meszesgyörök 4 u., Sármellék 1 u., Szentgyörgyvár 1 u., Béc 35 u., Vonyarecvashegy 2 u., Alsószemenye 1 u., Csörnyeföld 2 u., Dobri 7 u., Egyeduta 1 u., Felsőszemenye 12 u., Kisesernecz 6 u., Padár 13 u., Letenye 1 u., Dömezőld 3 u., Kányavár 9 u., Szentkozmadombja 2 u., Mikefa 1 u., Petrikeresztur 1 u., Rózsásszeg 1 u., Felsőrajk 11 u., Tárnokor. 5 u., Nagyrada 11 u.,

Alsó Mihályovecz 2 u., Derzsimorecz 3 u., Kotor 3 u., Novákovecz 3 u., Orehovicza 3 u., Almás 2 u., Palovecz 4 u., Nyirád 1 u., Arács 11 u., Balatonederics 11 u., Balatonkövesd 10 u., Csopak 6 u., Oltárcz 2 u., Aranyod 1 u., Zalaacsány 6 u., Zalabér 1 u., Véged 1 p.

„Kossuth Album“ cím alatt az országos függetlenségi és 48-as párt Kossuth ünnep rendező-bizottságai jóváhagyása mellett egy felette becses dalgyűjtemény jelent meg az országos Kossuth-ünnepélyek alkalmából, énekhangra és zongorára Klökner Ede budapesti zeneműkiadónál. Huber Sándor jeles zeneszerzőnk alig méltányolható buzgalommal gyűjté össze ez alumba a legzebb Kossuth- s szabadságharcú nótákat, melyek eddig hozzáférhetlenül, szétszórtan, ismeretlenül léteztek csupán. Az izléses szép kiállítású, 25 művet felölölő füzet tartalmaiból elég, ha ezeket soroljuk fel: 1. Dr. Pap Zoltánnak az orsz. ünneprendező-bizottság által hivatalosan elfogadott „Kossuth Himnusz“-át, 2. Kossuth Lajos bucsuja az ország határára. „Kitárom reszkető karom.“ 3. Kossuth Lajos azt üzenté. 4. Egressy Béni. „Szózat.“ 5. Egressy Béni. „Talpra magyar!“ 6. Lányi Ernő, „Tavaszdik, még sincs harmat, se virág.“ 7. Világosi fegyverletétel dala. 8. Erődy Ernő, „Meghalt Kossuth.“ 9. Jön Kossuth, jön! 10. Lányi Ernő, „Hát még mindig az a gyűlölt „Gott erhalte“ járja.“ 11. Greizinger Iván, „Kossuth Lajos újra üzent Turinból.“ 12. Greizinger Iván, „Nem fajult el a magyar vér.“ 13. Csengeri Gyula, „Turin felett ragyog az ég!“ 14. Garibaldi nóta. 15. Egressy Béni, „1848-as honvédek indulója.“ 16. Honvéd-tüzér temetése. 17. „Kossuth Lajos levelet irt“ stb. — Ára e kiválóan érdekes kötetnek 3 korona netto és Klökner Ede zeneműkiadóhivatalából Budapest, VIII., József-körút 24, rendelhető meg. Bizvást elmondhatjuk, hogy a magyar zeneműpiacon e szép műhöz hasonló alkalmi mű még alig jelent meg valaha, s a legjobb hazafias dalainkat egybegyűjtő ezen érdekes füzetet minden dal és zenebarátnak megszerzésre melegen ajánlhatjuk annál is inkább, mert ára is feltűnően olcsóra van szabva, nyilván azért, hogy ez emlékfüzetet a legszerényebb tehetségűek is megszerezhessek. — Ugyanott jelent meg az országos függetlenségi 48-as párt Kossuth ünnepélyt rendező-bizottsága által hivatalosan elfogadott „Kossuth Himnusz“ Dr. Pap Zoltántól, énekre és zongorára. Ára 1 korona 20 fillér és Lányi Ernő, „Tavaszdik, még sincs harmat, se virág“ a hármeves zeneszerzőnek legzebb Kossuth-dala ének és zongorára 60 fillér, és férfi négyes-karra 2 Kossuth-dallal ugyanez 2 korona.

Közgazdaság.

A viharágyuzásról. A Grácban múlt hónapban megtartott nemzetközi viharágyu-értekezleten, melyen hazánkat Darányi miniszter megbízásából dr. Konkoly-Thege Miklós min. tan., az országos meteorológiai és földmágnességi intézet igazgatója és Raum Oszkár, ugyanezen intézet első asszisztense képviselték, főleg két kérdés került alapos megvitatás alá. És pedig, hogy van-e ez idő szerint döntő bizonyíték a viharágyuk hatásáról, a mely a viharágyuzás mellett vagy ellene foglalna állást? A kifejtett vita során a vélemények oda konkludáltak, hogy a viharágyuzás eddigelé még nem nyújtott pozitív adatokat arra nézve, hogy az a jégverés elleni védekezésnél minden körülmények közt feltétlenül sikerre vezetne és hogy ennél fogva azt általánosítani lehetne. Másik fontos kérdése volt a kongresszusnak, hogy mi a teendő jövőre nézve jégverés elleni védekezést illetőleg viharágyukkal? Erre nézve az értekezlet határozatilag kimondta, hogy a jövőre nézve, míg a pozitívabb eredmények rendelkezésre nem állanak, nem ajánlja, hogy magánosok kisebb területeken viharágyutelepeket állítsanak. További figyeléseket nagy területeken, legalább háromezer kat. holdnyi kiterjedésű kísérletezési telepen, kellene eszközölni. Az értekezlet kifejezésre juttatta azt a kívánságot is, hogy Európának összes meteorológiai intézetei ezen túl nagyobb súlyt fektessenek a zivatárok és a jégeső keletkezésének tanulmányozására. Ebből a szempontból kívánatosnak jeleztetett az is, hogy a zivatármegfigyelő-hálózatok az összes európai államokban sűrűbbé tétessenek és hogy a meteorológiai megfigyelő állomásokon a zivatárok behatóbban tanulmányoztassanak. Megemlíttük még e helyütt, hogy a nemzetközi értekezleten Európa különböző államainak mintegy hatvan kiküldöttje jelent meg, kik közt a tudományos intézetek vezetői és egyetemi tanárok, valamint a viharágyuzási kísérletekkel már évek óta gyakorlatilag foglalkozók képviselve voltak. A kongresszus tagjai kirándultak a Greinitz-féle lövőtelepre, hol a cég főnöke a társaság tiszteletére a 4 méteres viharágyukat működés közben bemutatta. Másnap pedig megtekintették a kongresszus tagjai a Vindisch-Feistritz-en létesített nagy kiterjedésű védekező telepet.

ad. 7744/tkv. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a *Smák János* végrehajthatónak *Berta Katalin* Simon Ferencné végrehajtást szenvedő elleni 700 K tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az alaeegerszegi kir. törvényszék területén levő, abotfai 380. sz. tjkvben Berta Katalin tulajdonánál felvett következő ingatlanokra: † 408. hrsz. alattira 87 korona, † 411. hrsz. alattira 477 korona; II. a bottfai 435. számú tjkvben † 490. hrszám alattira 87 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi december 12-ik napján délelőtt 10 órakor Botfán** a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 8 K 70 f, 47 K 70 f, 8 K 70 f-t készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban az 1881. évi LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Zalaegerszeg, 1902. augusztus hó 19-én.

Rutich, kir. tszéki bíró.

Kiadó lakás.

Alulírott kirendelt zárgondnok közhírré teszem, hogy néhai Bessenyei György zalaegerszegi lakosnak hagyatékát képező és az Ujváros-utcában 63. sz. a. levő lakóházban 2 utcai szoba, fél konyha, kamra, fél kert **1902. évi november 1-ére bérbeadó.**

A házbér negyedévenként előre fizetendő.

A bérleti szándékozók bővebb felvilágosítást nyernek tőlem Ujváros utca 57. sz. a. levő lakásomon.

Zalaegerszeg, 1902. aug. 29.

Keszly Ferenc
zárgondnok.**Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik**

UNGER ANTAL könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

859/v. 1902. szám

Arverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróság Ó 166/55 számú végzése által néhai *Balaton József* hagyatékához tartozó 420 K-ra becsült egy darab apát kereszt láncsal és egy apát gyűrűből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Zalaegerszegen leendő eszközzésére 1902-ik évi szeptember hó 12-ik napjának délután 10 órája**

határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1902. augusztus 31-én.

Nemes Sándor
kir. bir. végrehajtó.**Megbízható utazók**

kerestetnek egy igen keresett árucikk eladására. Nagy jutalék. Ajánlatok **F. D. H. 745.** cím alatt **Mosse Rudolphhoz** küldendő **Frankfurtban a. Main.**

Iskolakönyvek

a helybeli főgymnasium, felső keresk. és polgári leányiskolák részére ódon állapotban csakis nálam kaphatók. Uj könyvek a bolti áron alul **10%-kal** olcsóbban kaphatók.

Tankönyveket a legmagasabb árban megveszek.

Zalaegerszeg, 1902. augusztus hó.

Neubrunn Gábor

könyvárus és könyvkötő.

Napról-napra miudinkább
jótéteménynek
és szükségletnek bizonyul
minden családban a

**Kathreiner-féle =
Kneipp-maláta kávé**
használata.

Gondos háziasszony ne késlekedjék
tovább ezt a jóízű és egészséges
kávé italt bevezetni.

Tisztább pótkávé nem létezik, és
nincsen jobb pótlás a babkávé
helyébe, a hol ez orvosilag tiltott.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé
csakis a »Kneipp páter« védjegyű
eredeti csomagokban valódi. Nyitva
mérlegelt, vagy másképen csoma-
golt maláta kávé soha sem

Kathreiner.

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszér.

== Kapható mindenütt. ==

Több mint

50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki arckenőcs és eszéki SZALVATOR-szappan

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C.

Salvator gyógytárából

Eszéken felsőváros.

- 1 tégely eszéki arckenőcs . 1 K 70 f.
- 1 drb Salvator-szappan . 1 K — f.
- 1 tégely kézi pászta ára . 1 K 20 f.
- 1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Figyelmeztetés.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekről és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. b. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéretek a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József úr gyógyszerárában
VI., Király-utca 12. sz.

Nincs többé gabona üszög.

a Numa Dupuy és Társa magcsávázó szerének alkalmazása mellett. Már 19 éve a legjobb sikerrel használják a buzaüszög ellen, továbbá a tengeri, árpa, zab-üszög és korom ellen.

Egy csomag 2 métermázsa vetőmagra 25 kr., egy métermázsa vetőmagra 13 kr.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok használatától és vételétől.

Numa Dupuy és Társa
Bécs, VI./I. Windmühlgasse 33.

Elárúsító helyek: Zalaegerszegen: Gyarmati Vilmos, Hubinszky Adolf, Kosztelitz Mór, Grünbaum Ferencz; Alsólendván: Tomka György.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zuzók

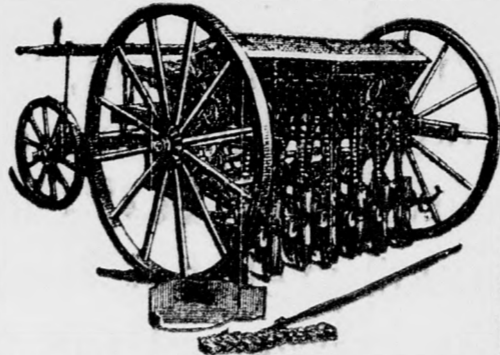
és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs és szőlővessző permetező.

szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű „AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mindamellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. — A lehető legnagyobb munka, idő- és pénz megtakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket szena- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekek, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödéek és vashamorművek

Alap. 1872.

BÉCS, II., Taborstrasse 71. 850 munkás.

Kitüntetve több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

כשר

A hires és legnagyobb

כשר

kalbász és füstölt husfélék

gyárának főtelepe, amelyet

bécsi koscher mészárosok

egyesülete tart fenn,

Bécsben, II., Praterstrasse 52. szám alatt van.

Ajánlja a n. é. közönségnek és Bécs, valamint a vidék árusítóinak kitűnő gyártmányu kalbászait, szalámiját, marhamarját, nyelvet stb.

saját vágásu

elsőrendű hizott ökreiből

Nagy választékban vannak mindig friss áruk készletben.

Naponként szétküldés postán és vasuton.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon No. 4109. és 13.051. Osztr. postatakarékpénztár-számla 802.454. Magy. postatakarékpénztár-számla 7.984.

Keill-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaek ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaek ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria”

Arany-fénymáz

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

képketerek stb. bearanyozására. 1 kis palaek ára 20 kr.

Fehér „Glaser”-Fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÖGYINTÉZET POZSONY,
ÉS SANATORIUM (Cottage).

Gyönyörű hegyi fekvésben, pormentes és szélmentes vidéken. Szigorúan individualizált ápolással. Legmodernebb konyha. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Egész éven át nyitva. Prospektus és felvilágosítást küld. AZ IGAZSÁGOSÁG.

Általánosan tudott dolog, hogy a szépség előidézője és fenntartója a legkínzóbb és legdrágább a FÖLDES-féle

MARGIT KREM

Ár: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, puder 1.20 kor.

Készítő: FÖLDES REJEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Lammingene a legkedveltebb és legelőnyösebb hajfestő szer. Ár: 5 korona.

A szájak és fogaknak legeslegjobb az **OSAN** k 1.76 69 88 ml.

Czorny-féle keltő a legjobb és legelőnyösebb szőpítő-szer. 1 üveg ára 2 korona. Ehhez hygien. balzsamszappan 60 fillér.

Főszékhely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl. Ludwigstr. 6

PLATSCHEK VILMOS

Elismert legszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruház

Budapest, IV. Központi Városház

Párisi kiállítás: arany érem!

FERNOLENDT

Cipőfénymaz, legjobb fénymaz a világon, a cipőnek gyorsan sötét feketé fényt ad és a bőrt is tartósá teszi.

Alapítóléti 1832. - Gyártó: Bécs, I., Schulerstrasse 21. - Mindenütt kapható

SCHWANHÄUSSER Irodai cikkek

RENDET TARTANAK - IDŐT TAKARITANAK

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I., Johannesgasse 2.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR (ORTHOPAEDIAI MŰINTÉZET)

Budapest, VII., Kerepest-út 32. (a Rókus-kórházzal szemben)

Sérvkötők, műlábak, orvosi eszközök, stb. Orvos-sebészeti műszerek, véteronok, betegápolási cikkek.

Gumi és halhólyag káöntegességük. Árjegyzék zárt borítékban ingyen.

PFAU FÉLE COGNAC A LEGJOBB!

Vérgyógyítás - Hemopatia.

Feltalálója és egyedül képviselője:

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost.

Budapest, V., Váci-körút 18.

Ismerető füzet 1 kor. bérmentve.

Mi helybeliek Budapesten a **NEW-YORK kávéház-** ban (Erzsébet-körút 9-11.) találkozunk.

Estánként honvédszónok.

28 ÉV ÓTA!

AZ ELISMERT LEGJOBB **MAGYAR BESZERZÉSI FORRASA**

MAUTHNER ÖDÖN

CS. ÉS KIR. UDVARI MACKERESKEDÉSE BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÚT 23. SZ. ÉS ROTTENBILLER-UTCA 32.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

HOTEL PARIS SZALONA

Szálloda: SIMON PÁL, BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 25.

100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt. Párda, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé.

MIRETVEKÉRT REKLAMOKAT készítenek, pontosan és legelőnyösebben készült az összes lapokban az

ALTALÁNOS TUDÓSÍTÓ dírdotósi osztálya

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Továbbtanul: LEOPOLD GYULA, szerkesztő.

BAYER-féle

MAGYAR TURISTA-TAPASZ

tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés ellen legjobb és legbiztosabb szer. - Egy tekercs ára 80 fillér. 1 kor. csomagban 3-an bérmentve küldi az egyedüli készítő:

VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Andrásy-út 64.

Kapható gyógyszerertárakban és drogueriákban.

The Greshams

Élelbi biztosító társaság

Magyar országban működik 1865 óta

Ígáratosság a farsulat saját palotájában

Budapest, Erzsébet körút 56/b.

CSASZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN.

Előrangú kénes hévízű gyógyfürdő, pártali gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uzodákkal, kádfürdővel, - 200 kényelmes lakosztóval.

Érdekletes kávéháza ingyen és bérmentve.

SZABADSÁGOKAT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

BUDAPEST, VI. ERZSÉBET-KÖRÚT 17.

FELVILÁGOSÍTÁS DITÁLAN

Dr. Kovács **KÉZPASZTÁ** Kárpáti **IBOLYA-ILLAT**

szokás felfoldatuk védjeggyel valót, 3 nap alatt minden kezét gyöngyöző és felére varázsol.

Egy tégely 1.20 k. Hozzávaló szappan 1 kor.

Fő- és székhely: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyógyszer- és illatszertára, Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám.

Megjelelt TOILETTE TITKOK kívánatra ingyen és bérmentve.

JENCS-féle

MAGYAR RESTITUTIÓS-FLUID lovak és szarvasmarháknak

JENCS VILMOS gyógyszerertára

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZ.

Az összes létező és bárhol hűrdetett gyógyszerek megrendelhetők **ZOLTÁN BÉLA** gyógyszerertárban Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarok

A legjobb órákat legelőnyösebb és legdrágább órákat **RÉSZLETFIZETÉSRE** szigorúan szabott árakon szállítja Magyarország e nemben első és legnagyobb üzlete

BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák SZEGEDEN

Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

Le Délice

legjobb Vergé cigarettapapír, legkedveltebb Vergé szívarkahüvely.

Egyszer meggyújtva, a cigaretta a nélkül, hogy kialudna, egész végig ég.

Mindenütt kapható.

Különlegességi gyártmányok

Szivattyúk és **Mérlegek**

mindenféle mindenféle

I. Wallfischg. 14. **GARVENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 8.**

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

AKAGIA AKACIA-örökréme 2 kor., SZAPPAN SZAPPAN-örökréme 2 kor., KOSZVENYŐ-és CSUZ ELLEN REPARÁTOR

SANTAL EGGER Leghíresebb orvosok által ajánlott szer a fátalassá váltakban... Kapható minden gyógyszerertárban.

KOSSUTH LAJOS

nagy hazánkfa emlékére nemzeti kokárdával körül-
övezett, bronz alaku, remek kivitelű, szabadalmazott
photo-email jelvényeket készített

Brust Béla

előkelő budapesti

photo-email műintézete,

mely általánosan ismert cég legutóbb a verseczi ki-
állításán általános feltűnést keltett gyártmányaival.
Egyesületek, körök, asztaltársaságok és egyeseknek
ez a Kossuth-kép a legszebb, legolcsóbb és legmára-
dandóbb emléket képezi.

Az ország minden részéből már eddig is beérkezett
rendelések sokaságára való tekintettel kérjük a meg-
rendeléseket mihamarabb eszközölni.

Minta és árjegyzék kívánatra díjtalanul küldetik.

Megrendelések

Brust Béla photo-email műintézetéhez,
Budapest, Erzsébet-Körút 30. sz.
küldendők.

Kályharaktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ségnek és a magas arisztokráciának becses
tudomására hozni, hogy itt **Zalaegerszegen**,
Ujváros-utcában 31. és 33. számú saját
házhelyiségemben levő

**disz- és mükályha készítő
telepemen és raktáromon**

minden, a mai kor és divat kívánalmainak
teljesen megfelelő s választékos készletben
levő **disz- és mükályhák**, úgy a legújabb
„**Secession**“ és „**Empirie**“ rendszerű, dí-
szes kiállítású **kályhám**, valamint **építészeti
diszitményeim** vannak és a szilárdságért
kezeskedve, azokat a legjutányosabb árban
kiszolgálhatom.

S mivel minden törekvésem oda fog
irányulni, hogy a szíves megrendeléseknél
mind pontosság, mind ipartárgyaim kifo-
gástalan minőségbeni kiszolgálásával ma-
gamnak a megelégedésteljes bizalmat minél
jobban megnyerhessem: tisztelettel meg-
jegyzem még azt is, hogy üzlettelepemen
szintén az egyszerű s ugynevezett «Szemes»
kályhák is díszes és szilárd kiállításban és
a lehető legolcsóbb árakban kaphatók.

Ezeknél fogva a szíves megrendeléseket
várva, becses pártolást kérek, s kiváló
tisztelettel

Németh Gábor,
agyagdisz- és mükályha készítő.

Lakik Zalaegerszegen, Ujváros-utca 31.,
33. szám alatt.

(Az 1896-iki ezredéves országos kiállításon kitüntetve.)

Bérbeadó üzlethelyiség.

Az **özv. Unger Domokosné-féle**
házban egy

bolthelyiség,

melyben jelenleg **Unger Antal**
könyvnyomdája van, az 1902. évi
november 1-től kezdődőleg

kiadó.

Bővebb felvilágosítás **dr. Grün-
wald Samu** zalaegerszegi ügyvédnél
nyerhető.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledelek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorhajtásban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emész-
tési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készült, erősíti az ember gyomorszerveit
anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott,
betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vércépződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőfőgés, gyomor-
égés, melyek idült gyomorhajtásnál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.
Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan meg-
szűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vércépzésnek és májbetegségnek a
következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti
az emésztést, javítja a vércépződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő írat
igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá
Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Mura-
szombat, Bellatinca, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csab-
rendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszterdahely, Komárom, Nemes-
vid, Pápa, Nádass, Vaspör, Szőcs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztricz, Pince,
Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban,
illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész
osztrák-magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor.

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bár-
mely részébe.

Egyedül valódi angol**BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől**

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjelvénye alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek
bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhög-
gésnek elejét veszi, sőt még régebbi betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő
hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségei-
nél. 3. Alaposan kirtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomor-
göresöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisz-
títja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja
az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogak-
nál, szájpénésznél, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a
felbőfőgést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás
gyógyszer minden sebre, úgymint hópörsenés, sipoly, szemölcs, égési seb,
fagyott testrés, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a főfájást,
zugást, szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. **Tessék mindig vigyázni a zöld
apáca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvszer egye-
nesen a gyarbol eredeti kartonokban** bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden posta-
állomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába
4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalvá-
nyozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégebbi sebeknél** is kilátása van
és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi**centifolia-kenőcsét**

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen.
Valódi centifolia-kenőcs használattal: a gyermekágyasok mellbajánál, a tejelválasztás akadályainál, mell-
keményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyilt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-
csúsz, dagadt lábknál, sőt csontszínál is; ütött, szúrt, lőtt, vágott és ronsolt sebeknél; az idegen testek
kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés karbunku-
lus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kímese-
dett lábknál. **Égett sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon
támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb. Szétküldés csak az összeg
előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona
50 fillér. Számítalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől
és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada“
beégetve legyen.**

E két gyógyerejében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régebbi lesz, annál ért-
keesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szá-
kában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legáltalában az orvos megérkezéig, természet-
esen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni,
melyekért csak legfeljebb a pénz dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó,
olcsó, megbízható, amellyel teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak
kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni
és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára, Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben:
Brady C. gyógyszerésznél.